

ఆంధ్రపత్రిక

308217

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూన్ నెల 26 వ తేది శుక్రవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆషాఢ శుద్ధ తృతియ 3.

No. 75
సంచిక ౭5

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివఱకే పటములను జేసి మృగుమధురకైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆ ప్రకారముననే సుస్మృతమునందు వ్యాసప్రోక్షమైన శ్రీభాగవతమును విక్రీణి తేటగా నిటుగులుకుకైలిని ముద్రించుచున్నారము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుగల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈ గ్రంథమును క్రొన్ 8 పేజీల చిన్నపైజాన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చిత్రించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగాఁ జేరి మాకుత్సాహము గలిగితురని యుష్నిభూరుచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము-ప్రథమ భాగము, కాలికోత్తుండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౪౦ తృతీయభాగము ౧౪౦ శాశ్వతపుణ్యచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాయణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలికోత్తుండు ౧౪౦ డిటో మిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౪౦ శ్రీకృష్ణకన్యామృతము-యాదాశ్వాసములు, ఆంధ్రటికాతాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రపద్యములతోను, కాలికోత్తుండు గిల్లుపేరు ౧౪౦ అమరకోశము-త్రికాండము సటీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనిఘంటుశ్రయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబసిఘంటువు) సటీకము, దశసరికాగితములు; కాలికోత్తుండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౦౬౦ గ్రంథమోక్షము-సటీకా తాత్పర్యము, కాలికోత్తుండు ౦౪౦ దుక్కిణీకల్యాణము-సటీకాతాత్పర్యము, కాలికోత్తుండు ౦౪౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందావైస్, మద్రాసు.

దినపత్రిక

—(౦)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ న్యవస్థలు, విద్యావ్యాప్తము, వ్యవసాయవా శిఖ్యవ్యవస్థలు, బాహాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీపత్రికయందు స్వతంత్ర ఛేదమున విపులముగ విమర్శింపఁబడును.

నార్తావళి.

ఆంధ్రోద్యమవార్తలు, పరరాష్ట్రీవార్తలు, విదేశవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలను సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను వెంటనేదీనియందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోద్యమవార్తాపత్రిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులమొక్కయు విషయములమొక్కయు స్థలములమొక్కయు చిత్రపటముల్గును, 29, 6 చిత్రపటములును జనరంజకమును 29, 6 చుండును.

చుటఁ

అనుకురిత్య ౨ 81 ౧౦౦

యూస్

యొక్క ఫాయలు ఇం

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్చింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందు టకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

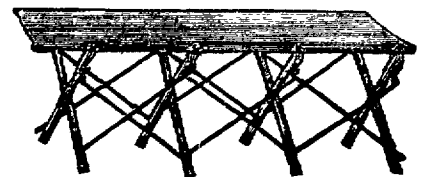
వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశములలోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బహుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కిస్తసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాప్తము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

విరునామా:—ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇది బాణముంత అతితేలిక సాంజో అంత అత్యధికబలముకలది.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుమడత మంచము 1000 పౌనుల బరువును భరించగలను. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 8 అంగుళముల లైటు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినెట్లు సంచి 2-0-0

దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కట్టలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణధర 18-8-0.

లండను ప్రెసింగు కంపెనీ,

87/88 చతకబజారుపీఠి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు ఘాత్రమే.

తల నొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోల్ల బావును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును

ననమూలికలచే హిందూదేశమంగు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

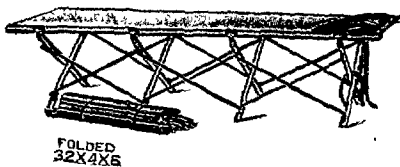
పంచభాషచీటి చూచికొనిన మోసము గలదు.

గుంటూరు జిల్లాసంఘమునకు సంచార కార్యదర్శి కావలెను.

2వ గుంటూరు మండల శాసనసభ తీర్మానము నకు సరించి గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారికి సంచార కార్యదర్శిని నియమించుటకు నిర్ణయించినారు. స్వల్పవేతనము విధింపఁ జేయుచున్నందునను వివిధ భాషలను తెలుఁగఁ జెందునట్లుగాను బాండ్లయభ్యాసమును గాంధీభాషయందును కొంతపాండితి కలవాఁ యుండవలయును. సంచార కేసులకు సాక్షాత్తు ముండవలెను. పరిశీలనలో నుత్తరమునుగ్రహించుటకు గోపాలకృష్ణగారి కేరళేశ్వరమునిగారిని నియమించుటకు నిర్ణయించినారు. తెలుగువారికి తెలుగులోని ఇతర భాషలకును తెలుగును దామెంచి వేరముతుకెనెనీ వారికిని కలగజేయుట చేసినవని. కలెక్టు. విద్యాధిపతి వివరముగ వ్రాయవలయును.

వింజిమూరి భాసనాచార్యులు.
గుంటూరు

మా మధతమంచములమీద సుఖముగా నిద్రపోవలసినది.

ప్రయాణము మీద పోయినను, ఎచ్చట నైనను హాయిమీద నిద్ర దీనిమీదపట్టగలదు. దీని నశేషమున వాడుచున్నారు. దేశసంచారము చేయుచుండు ఆశీసులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా న్నాటించియున్నారు. ఇది అమెరికా దేశమందు చేయబడినది. 6 1/2 అడుగులు పొడుగు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు 15 పౌండులకు మించునట్లుగా కట్టుకొని చేతపట్టుకొని పోవచ్చును. ఒక చిన్న గొలుడుయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును. ధర మం॥ 1-కి. రు. 10-0-0 దోమతెనె సామాను 2 0-0. వెయ్యిపానుల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా భరింపగలదు. ఆడైత పంపునపుడు రు. 5-0-0. ఆద్యాకొనుగా పంపవలయును.

చిరునామా:— బూనర్ అండు యూనస్ బ్రదర్స్, వాచ్ అండు క్లాక్ ఇంజనీర్స్, మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మొదడుకు చలవజేయును. కండ్లకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు చాలకుండును. వెండ్రుకలు మృదువు చేరును. మనోహరముగా నుండను. సువాసన గలిగి యుండును. వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము. తప్పక కొనుట యుక్తము.

ఇది మనోహరశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీద్రు, ఉద్యోగియు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిద్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యము లకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనము డిపో, 108, శ్రీరంగేశ్వర బాండ్లాయి. 9, జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అక్రమములు వగలరా మాన్యుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయవారు ఏయే తేదీల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు ఏలులేదు. గాన పత్రిక గానితేదీలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో, వాసినయెడల చాలానువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖరులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[అం. ప. సంత.]

సత్యముగా మోసముకాదు.

గణపదనివో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదము.

ఒకానొక ఘోషయి మహాత్మునిచే చేయబడిన

మేహధ్వంసని గజకేసరిమాతలు.

ఈ మాత్రల సేవచే ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ క్రణములు, చెల్లికురుపులు మొదలగు మేహసంబంధసమస్త వ్యాధులు ధాతునష్టము, ధాతు నీరైయుండుట, దేహబల హీనత మొదలగునవి నివర్తించి దేహోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగములు కలుగును. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.

దేహపుష్టి బోషధము:—ఈ బోషధమును సేవించిచో దేహముచిక్కిపోవుటయ, 2. హీనత, అజీర్ణము, అన్ని మాం ద్ర్యము, నరములహీనత మొదలగునవి నివారణయై, జీర్ణ శక్తి, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, జ్ఞాపకశక్తి కలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగము. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.

మామిడినూ:—హరిపు దేవరవ మ

షాటౌన్.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మౌళనివాకము:—సకలరోగములకు గుర్తింతుటకు వైద్యులకు మిగుల సుపయోక్తమగు గ్రంథము. వెల 3-0-0
2. పథ్యాపద్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను ఆపథ్యములను ఆగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0
3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదములఁ దెలిసికొనుటకును వాని తానికల నిష్ఠయింతుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది పరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయములఁ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
5. వక్రీకర్మ:—ఐచికారితేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను తెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శల్మల్యతంత్రము:—దానినధ్యక్షించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని తెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ తెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముదితము లైసట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, వి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

ప్ర్యాక్టికల్ హోస్పిటలీటీ కౌనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమం. జాబ్బిటోక్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువజేయును.

మొదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి చెలియకుండుట

కుపాయ మేమి.

అమృతాంబులక
తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మొదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్ర్యాక్టికల్ హోస్పిటలీటీ వేరు.

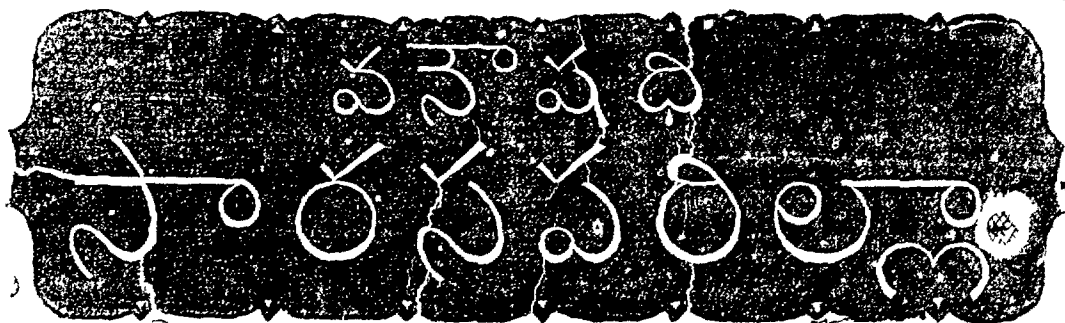
కోరువారికి క్యాటలూకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,

ఏ. వి. యస్., ఏ. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా గోరువారు సుమిషనుగు రైలు స్టేషన్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాలివాయువుపోట్లు, రసపుట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రు. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పొగయోధుల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నావాగ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూన్ నెల 26 వ తేది

ప్రేమరు పేరు.	బయలుదేరే సమయము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
కెయ్యిళ్ళి	లివర్ పూలు	18 ^{జాన్}	కలకత్తా	25 ^{జాన్}
ఎడ్యూనా	రంగూను	22	రంగూను	26
సి. ఆర్ లింగం	కాకినాడ	23	లండన్	25
రానెన్ ఘెల్సన్	మ్యా యార్కు	22	కలకత్తా	27

రానున్నవి.

బీగము	బొంబాయి	25 ^{జాన్}	కలకత్తా	25 ^{జాన్}
నెవరెలియా	లండన్	28	కలకత్తా	29
అంటా	కలకత్తా	27	బొంబాయి	28
విలివా	కలకత్తా	28	బొంబాయి	29
క్లన్ ఫాల్డ్స్	లివర్ పూలు	29	కలకత్తా	6 ^{జూలై}
ఎగ్నా యర్	రంగూను	29	"	1
క్రెగ్గన్ ఘెల్సన్	ఆంట్యూర్ప్	29	కలకత్తా	1
మెట్టిలిజ్	కలకత్తా	30	నెమెరా రా	1
అంథూజీ	కలకత్తా	15 ^{జూలై}	నెమెరా రా	15
మెట్టిటాఫ్	కోల్కత్తా	1	లండను	5
మల్లా	కలకత్తా	2	లండను	8
బహదూరు	కలకత్తా	1	బొంబాయి	2
టాగో	క్రెస్టియన్ యా	1	కలకత్తా	1
గ్రచ్చన్	ఆస్ట్రేలియా	5	కలకత్తా	5
కోల్బ్రాట్	నెమెరా రా	5	"	"
ప్రెస్ బెర్ట్ ఫె	ఆంట్యూర్ప్	7	కలకత్తా	9
క్రీస్టు ల్యన్	కలకత్తా	7	క్రీస్టు	8
ట్రాన్ లెన్ ఫె	క్రెస్టియన్ యా	10	కలకత్తా	10
నూమిడియన్	క్రీస్టు	11	రంగూన్	11
జాకున్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	15

ఈ తేదీలలో కొంతెము మార్పులు.

వాతావరణ నిర్ణయి

1914 సం॥ జూన్ నెల 25 వ తేది

ప్రదేశములు.	జూన్ 25 తేది		జూన్ 24 తేది		జూన్ 23 తేది		వర్ష పాతము.
	ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.	ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.	ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.	
గోపాలపురము	29.346	82.7	76.8	6.76	22.21	6.84	
వాల్తేరు	29.331	77.3	78.4	2.24	12.55	7.04	
కాకినాడ	29.692	82.8	76.5	0.07	8.52	5.60	
బందరు	29.475	94.3	79.7	...	5.88	5.80	
గుంటూరు	...	96.8	80.0	...	4.64	...	
నెల్లూరు	29.564	97.7	83.9	...	3.19	2.24	
మద్రాసు	29.598	99.7	84.1	...	2.68	3.27	
కడపూరు	29.648	100.4	81.6	...	3.50	2.47	
నాగపట్టణము	29.662	99.3	81.4	...	2.12	3.58	
కొలంబా	29.791	86.1	75.9	0.92	27.71	28.10	
ధిరునగరపురము	29.774	82.3	74.5	0.61	23.80	24.78	
చిత్తూరు	29.786	81.7	74.7	1.65	32.59	40.67	
కర్నూలు	29.783	85.1	76.2	1.08	26.56	41.56	
మంగుళూరు	29.774	86.5	74.4	1.45	28.69	39.31	
బొంబాయి	29.676	89.0	82.2	0.02	13.65	15.83	
మైదరాబాదు	29.686	90.1	72.5	0.38	4.75	5.56	
అనంతపురము	...	96.0	78.1	...	3.34	3.92	
బళ్లారి	...	...	...	...	...	...	
కర్నూలు	29.622	94.2	75.6	0.07	3.34	4.16	
కడప	29.604	96.9	80.9	...	7.15	4.77	
తెంగుళూరు	29.675	84.3	67.0	0.05	8.92	8.24	
కొడైకనాలం	22.681	64.7	51.5	...	17.22	13.89	
ఉదకమండలము	22.916	64.2	53.2	0.05	9.96	15.61	
కోయంబుత్తూరు	29.697	92.0	72.8	...	1.26	5.53	
కెల్లూరు	29.618	95.9	81.0	...	6.12	6.42	
నీలము	29.681	98.0	75.0	0.28	7.66	9.68	
చుమల	29.681	97.9	81.0	...	2.67	6.20	
చుటూరు	698	97.9	80.5	...	5.41	4.63	
అనుకురెడ్డి	29.681	95.8	81.1	...	4.77	6.19	
యూనా	...	...	...	...	0.83	4.87	

ద్యోపకల్పము మొక్క తూర్పుభాగమున వాయుభాగము త్వరితముగా తగ్గిపోయినది. ఈ మార్పు తుపాను పట్టుటచే గలిగినది. తుపాను గోపాల పురముదగ్గర సముద్రతీరమున వదలి దేశమున బ్రవేశించినది. రాజధానిలోని గాలి ఉష్ణవాయువుగా ముడి గాలి వర్షపవనము మదిరిదిగా లేదు. కడచిన 24 గంటలలోను గాడ్ములు బహుశ్రీవ మయినవి. మై నూరులో వేడి తగ్గినది. రాజధానిలో కల్ల దత్తమండలములు, డక్కను, సర్కారులలో వేడి యధికముగా నున్నది. నిన్నటి రోజున నొకకడ్డలూరులో మాత్రము 100 డిగ్రీలుండినది. మొత్తమున వాయుమండలమున లేమ హెచ్చుగనే యున్నది. మబ్బులుపూడ పొగుగనే పట్టి యున్నవి. కన్నాటమునందును, చెన్నపురి తీరమునను వర్షము లేదు. మిగిలినచోట్ల సామాన్యముగ నున్నది. అచ్చటచ్చట సధికముగను కలదు.

నూతన:- రాజధానిలో చాలభాగమున వర్షము కురియ నచ్చును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ నిర్ణయి.

స్థానిక వార్తలు.

మెరీనాలో నేటిరాత్రి 9-15 గంటలకు సంగీతము జరుగును.

లోన్ స్పెర్వులలో గానము:- నేటి సాయంత్రము లోన్ స్పెర్వులలో 5-30 గంటలకు బ్యాంకు వాద్యము జరుగును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:- కొద్ది దినములలో జరుగున్న నీ సభ సాంవత్సరికోత్సవ సందర్భమున కిం ఆండు కో సం బంధీతులగు సి. రామానుజం శెట్టిగారు రు. 100 లు చందా నిచ్చిరి.

శ్రీరామ కృష్ణమతము:- ఈనెల 28-వ తేది, ఆదివారమున వాయురాశి పూడూరులోని హైకోర్టులో స్వామి వివేకానంద సంఘము వారి రామకృష్ణ మతములో శ్రీరామ కృష్ణ పరమహంస దేవుని 81-వ జన్మదినోత్సవము జరుపబడును.

సదరన్ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:- ఈనెల 27-వ తేది శనివారమునాడు, అన్నాపిళ్ళేటి 97 నంబరు సమాజ భవనములో శ్రీల ప్రాధాన సభ జరుగును. అప్పకు శ్రీమతి. కె. ఆలమేలు మంగాయమ్మగారు క్షీర్తి శేఖరాలయిన శ్రీ విక్టోరియా రాణి గారి జీవితమును గురించి యువవ్యసించురు.

మద్రాసు హైద్రాబాదు రైలుగ్గు అసోసియేషన్:- ఈ అసోసియేషన్ వారు 1-వ జూలై బుధవారము నాడు తిరిగి వారి విద్యా క్రమమును ప్రారంభించురు. కావున నందు విద్య నభ్యసించ దలచిన వారందరును జూలై నెల 31-వ తేదీ లోపున నాతరగతిలో చేరవలయును. అటు పిమ్మట వచ్చు పాఠ చేర్పుకొన బడదు.

హిందూ యూనియన్ సెకండరీ పాఠశాల. పాఠశాలా కము:- ఈస్కూలము హైస్కూలుకు వర్షచేయవలెనని నిశ్చయించి డైరెక్టరుగారి యుత్తరవుతో యీ సంవత్సరము 4 ఫారమును వెట్టివారు. ఎం. కె. సుందరవరదా చార్యగారు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నేర్పరచబడితెక్కిన యుపాధ్యాయులనుండ నెక్కి కలుగవారును, స్కూల్ యిరస్సెక్టరు గారి వలన అంగీకరింప బడినవారును నయియున్నారు. శాఖాపర ద్ధముగాని మత విద్యగూడ చెప్పబడును. అరవము, తెలుగు, రెండికి గోతుగ సంస్కృతముగూడ చెప్పబడును. కందప్ప మెదలి హైకోర్టు, తానాపీడిలో ఆనుకూలమయిన భవన మొకటి తీసికొనబడినది. విద్యాభివృద్ధి కరములగు నన్ని పాఠశాల ములు నడుచు గలవు. కావున పురవాసులు యి మి డిద్దల నచటికి బంప వారశాల నేరరింతురు గాని.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:- వి. రాజగోపాల మెదలియారుగారు, ఏ. శ్రీ రాములు నాయుడు గారు ఏ. నాదముని శెట్టిగారు, యస్. యతీంద్రులు శెట్టిగారి ధర్మము, వీరివలన నూరేసియండికి సి. రామానుజం శెట్టిగారి వలన 50 మందికి సి. వి. క్రిష్ణస్వామి శెట్టి వి. ఏ. వి. సంబులింగం మెదలియారు గార్లవలన సరి 25 మందికి, వేదలకు గడచిన నెలలో అన్నదానము చేయబడినది కనక వదరాజులు శెట్టిగారి వలన వారి తల్లిగారి మర

ని చిహ్నముగ 600 మంది వేదలకు జరుగుచున్న వారములో అన్నదానము చేయబడును. మఱియు, కో. తా. యతిరాజులు శెట్టిగారి వేదల 245 గురుకును, కంచి చిన్న కేశవులు నాయుడుగారి వేదల 175 గురుకును, కా. తా. యాల్వార్ శెట్టి. ఏ. గారి వేదల 140 మందికిని, సమర్థి విజయరాఘవులు శెట్టి బామ కనకవల్లి తాయారమ్మ, దేశ కనకవల్లి తాయారమ్మ గార్ల వల. వాండులకయి నిల్వయించిన సొమ్ముపై వడ్డీవలన ఒక్కొక్కరిచే 35 గురు వేదలకును అన్నదానము చేయబడినది

హైందవజాతీయత

మజారుల్-హక్కుగారి ఉపన్యాసము.

లండను నగరమునందలి కాన్స్టన్స్ హాలులో, లండను హైందవసంఘమువారి పక్షమున మహాత్మా-గాంధీ-హక్-గారు మేరింక థానీయస్ "హైందవజాతీయత"ను గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. రాక్టరు జే. యస్. మెహతా గారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి. హక్-గా రిట్లుపన్యాసించిరి:-

ఉపన్యాసముల నియ్యవలయునను నుద్దేశముతో నేను ఇంగ్లండుకు రాలేదు. కాని హైందవసంఘమువారు ఉపన్యాసంపలసిన దని కోరినందున వారి మాటల కెదురాడ లేక పోతిని. నేను ప్రసంగింప దలచిన విషయము చాల కష్టమైన దని నాకు తెలియును. అది ఎట్లో కాని "జాతీయత" అను పదమునకు ఇండియాలో అసాధ్యము కల్పింపబడినది. భారతీయు డెవడైన నేను జాతీయవాదినని బహిరంగముగ చెప్పుకొను పక్షమున, ఇండియాలోని ఆంగ్లో ఇండియను పత్రికలు, ఇతడు రాజ్యద్రోహియను దోషమును అతనిపై వెంటనే ఆరోపించును. ఐతే నేటిరాత్రి నేను స్వాంత్యర్యము ననుభవించుచున్న దేశములో ముల్లాడుచున్నాను. కాబట్టి నేను చెప్పు దలచిన విషయమునుగూర్చి నిర్మోగతాటముగ మాట్లాడదలచి నాను. "హైందవజాతీయవాది" అనగా అన్ని విషయములకన్న మొట్టమొదట హిందూదేశ క్షేమముగూర్చి ఆలోచించు వాడును, హిందూదేశము ఆత్మగౌరవమును సంపాదించుటయే గాక, పరదేశములచే గౌరవింప బడవలయునని కోరువాడును, అనవరతుపక్షమున దేశమునకుగాను స్వయము పరిత్యజించు వాడు నైయున్నాడు. నే నీదేశమునకు వచ్చి కొద్దిరోజులైనది. ఈ దేశములో నున్న నాదేశీయులను గూర్చి అధ్యయనము నాకు మిక్కిలి సంతోషము కలుగుచున్నది. ప్రస్తుత మీ దేశములోనున్న నా హైందవ సోదరులు, మత్తదేశమునకు వెళ్లిన తరువాత, ఈ దేశములో జాతుద్యమ క్షాత్యాచారము, మరచి పోరని తలచెదను. జాతీయతకు హిందూదేశములో ప్రతిబంధక మేమిదని ప్రశ్నింప వచ్చును. ఈ విషయములో నేను ఇరవలను నిందింప దలచలేదు. మమ్మును మేమే నిందించుకొనవలయును. హిందూదేశము నందితి పనిమాలిక కాభాగ్నిమా సమే, జాతీయ జీవనమునకు ప్రతిబంధక మైనది. ఈ కాభాగ్నిమాసము హిందువులు మాత్రమే కలిగియున్నారని గాని, లేక మహమ్మదీయులు మాత్రమే కలిగి యున్నారని గాని, నాఅభిప్రాయముకాదు. ఎవరు కలిగియున్న నేని నాకు బుద్ధితెలిసి నప్పటినుండియు, కాభాగ్నిమాసమును నశింపజేయవలయునని పోరాడు చున్నాను. నా ప్రాణము పోవునకు పోరాడెదను. ఈ అభిమానము హిందువులయందును, మహమ్మదీయులయందును సమానము. నున్నది. ఈ రెండు తెలవారును నింద నీ యుల నా అభిప్రాయము. కడచిన 50 సంవత్సరముల, హిందూదేశచరిత్రను చరించిన పక్షమున, హిందువులు గొప్పస్థితిలో యున్న కాలమున మహమ్మదీయులు నీచస్థితిలో యున్నారని బోధపడును. మహమ్మదీయులు వైకేపోయిన హిందువులు క్రిందికి వచ్చిరి. హిందువులు వైకేపోయిన, మహమ్మదీయులు క్రిందికి వచ్చిరి. ఈ స్థితిభేదము విరామము లేకుండ కలిగినది. 1857 సం॥లో గవ్వ మెంటువాకి, మహమ్మదీయులయందు మంచి అభిప్రాయము లేదు. ఆగోళులలో హిందువులు మంచి స్థితి ననుభవించినారు. ఆఖరుకు కాంగ్రెసు చేసిన కృషివలన దేశమంతయు, నిద్రనుండి మేల్కొంచి నది. హిందూ, మహమ్మదీయుల కుండుభేదభావములవలన కాంగ్రెసు తిగినంత పనిని చేయబాలక పోయినది. కాంగ్రెసు విశేషముగు పని చేయవలయునని నా అభిప్రాయము. హిందూ దేశములో కాంగ్రెసును స్థాపించుటకు పూర్వము ప్రదల మొకలన, దొరతనము వారికి నివేదించుటకు ఒక్క ప్రతినిధిపన మైనను లేకుండెను. ఈ విషయమును మనము ముగించుము. కాంగ్రెసు స్థాపించిన మన నాయకులకు మనము కృత్యాలపై యుండవలెను.

మహమ్మదీయులు. — కాంగ్రెసు.

మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసుతో సంబంధము కలుగజేసి కొంత దూరదూరముగ నన్ను పూర్వ హిందూదేశము చాల జైత్రముననుభవించెను. మహమ్మదీయులట్లు చేయుట భావ్యము కాదు. నేను అటుకాంగ్రెసుకును ఇటు మహమ్మదీయ సంఘమువారి సమీపమున వెళ్లుచుండెడివాడను. ఏలాగైన నీరెండు సంఘములకు, కన్యము కుదుర్చునలయునను నుదేశముతో రెంటితోను సంబంధము కలిగియుంటిని. హిందూదేశము మహమ్మదీయులకును, హిందువులకును, మాతృదేశము దీని నద్దరించుట మామతకులకు విధియని నమ్ముచున్నాను. గవర్నమెంటువారికి మామై నెప్పుడును ఆమగ్రహము, ప్రేమ యుండును. మామై రెమ్మని నామహమ్మదీయసోదరులు తలచుచున్నారా? అట్లు తలచుట కేవలము భారపాటు. తగు జాగ్రత్త కలిగియుండనిచో హిందూసోదరులు గూడ మహమ్మదీయుల వలెనే, ఇట్టి భారపాటుకు లోబడుదురని నాకు భయము పుట్టుచున్నది. నేను చునమ్ములో నున్నది చెప్పివేసెదను. కడచినరెండు సంవత్సరములలో మహమ్మదీయులకు చాల ఇక్కటులు సంభవించినవి. వారిజైత్రమునుజూచి సంతోషించినవారు కొందఱుగలరు. వారిని నేనెరుగుదును. ఒకరిదుఃఖముల కొకరు సంతోషించుట, పూర్వము సరిపోయినదికాని, ఇప్పుడెంతమాత్రము తగదు. అట్టి మార్గమున పడకుండ మెలకువ గలిగి యుండువలయును. హిందూ, మహమ్మదీయ సంఘముల కసలు విరోధమెందుకు కలిగినది? ఇందుకు ముఖ్యకారణమేమో నామట్లుకు నాకు తెలియదు. హిందూ, మహమ్మదీయులకు సంబంధించి, రాజకీయసమస్య యంతవరకు రానేలేదు. దానివలన అభిప్రాయ భేదముకలుగలేదు. రెండు తెగలవారు నొకరినొకరు దూషించుకొనిరి. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగ రాజకీయసౌకర్యము లేదని పక్షమున కొట్టికొని మహమ్మదీయులు హిందూదేశమునుండి లేచిపోదురని సుప్రసిద్ధుడగు నొక మహమ్మదీయ నాయకు డొకజాబును ప్రకటించినాడు. ఇది నాకు ఇప్పటికిని జ్ఞాపకమున్నది. ఇక హిందూవులు మహమ్మదీయులు పరదేశీయులనిసర్వసాధారణముగ చెప్పుచుందురు. ఇట్టిపిచ్చిఅభిప్రాయములను నిరసించవలయును. రెండు తెగలును, విడివిడిగా నుండుట హిందువుల కిష్టములేదు. రెండు తెగలు నొకటిగానుండి తీరవలయును. ముందు కొకకొక అడుగువేసిన ఇంకొకరు ఇందుకులు చేయవలయును. అంతే కాని ఒకరు ముందుకు నొకరు వెనుకకు నడువరాదు. ఘోషేగారే మనపక్షమున కాననభిలాష ప్రతినిధిగా నుండుట నాకు పరమానందము. నేను మహమ్మదీయునిగా? మహమ్మదీయుడే నాకు ప్రతినిధిగా నుండవలయునని నే నెప్పుడును కోరను. కారణమేమి? ఆయనకృషి చేసినను, నేను కృషిచేసినను, రాబోవు ఫలితము సమానము. ఎవరు చేసిన నేమున్నది?

ప్రభుత్వముతో వివాదము.

ఇండియాలో నున్న అన్ని జాతులవారికి, అన్ని తెగల వారికి, అన్ని మతములవారికి, వికృతభావములు కలిగించు ప్రతిష్ఠాపనయొక్క ఆరసరము. ఇండియను ప్రజలకును, దొరతనము వారికిని వివాదము సంభవించితిరును. అది గ్రేమిపాపమో కాని, ఏప్రశ్ననుగూర్చి చర్చించినను దొరతనమువారి అభిప్రాయములకు ప్రజాభిప్రాయములకు భేదము కలుగుచునే యున్నది. మనదేశస్థుల ఆశయములందు సానుభూతిని చూపి, వారి హిందూత్వములు సరియైనవే యని ప్రోత్సహము నిచ్చు ఇంగ్లీషువారుమాడ కొందరున్నారు. మొత్తము మీద ఇండియాలోని వనించుచున్న దొరలు, ఇండియనులు, ఛరి యొకపక్షము నవలంబించి యున్నారు. ఇండియను లేదీ కోరినను, ఇది తగినకొరికిని చెప్పుటకు కొందఱు దొరలు సిద్ధము. హిందూదేశములో జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేయుట తిప్పనిచెప్పవారు కొందరున్నారు. ఏవో ఒకవిద్య వ్యాపించుచున్నది. జాతీయవిద్యయొకదా? పాశ్చాత్యవిద్యయొకదా? ఏవిద్యయొకదా? ఫలితము ఒక్కటే. ఇండియనులను ఇండియాలోని దొరలు తమతో సమానులుగ, జూడవలయును. ఇండియాలోని ఇంగ్లీషువారులకు ప్రస్తుతపుపద్ధతిని మార్చుకొనవలయును. మార్చుకొనెదనని నాకు నమ్మకములేదు. మాట్లాడుకొనిపక్షముగ దాదాపుగ వివాదముకలుగును. ఎన్నడోకాదు. కొద్దిరోజులలోనే కలుగును. ఈలావుగా ఇండియనులందు నొక్కటిగ చేరవలయును. ఏకాభిప్రాయమై యుండవలయును. ఈయొక్కముడు చైత్ర్యముగనుండునట్లు చేయవలయును. ఇప్పుడు మనదేశములో ప్రజానాయకులు చాలమంది యున్నట్లున్నది. హిందూదేశము ప్రపంచములోని ఇరవై జాతులతో సమాన స్థానము నాక్రమింప వలయునని వాంఛించుచున్నది. ఈవాంఛ

తీరుటకు ఎన్ని సంవత్సరములు పట్టునో, ఎవరు చెప్పుకలరు. ఈ సీతి, దీక్ష, ఉత్సాహము, గుణాలము, లేనిదే రాజులదు. పత్రికాకానసము వలన, ఇది అన్యాయమని నిరూపించుటకు, ఎంతో శ్రమయు కావలయును. ఈ సభలో నున్న వారందరును, ఇండియాకు వెళ్లినతరువాత నీటి ధైర్యసాహసములు కలిగి యుందురని నమ్ముచున్నాను. హిందూదేశము యొక్క భవిష్యత్తు, ఈసభలో నున్న యువకులచేతులలో నున్నది. ఈయవకుల యందు నాకు గొప్పనమ్మకము కలదు. వీరికి జయము కలుగ వలయునని కోరుచున్నాను.

ఆంగ్లో ఇండియను మధుపాన నిషేధనంపుము.

లండనులోని కాక్సుటను మధురమున సమావేశ మగుట.

ఈ సంఘముయొక్క ఇరువదియారవ సాంవత్సరికసభ మేనెల 26 వ తేదీని వెస్టుమినిస్టరునందలి కాక్సుటను మందిరమున సమావేశమయ్యెను. పార్లమెంటుసభ్యులగు సర్. జె. హెన్రీ రాబర్టుస్ బాగోనెటుగా ప్రధానసాధిపత్యము వహించిరి. చాలమంది ఆంగ్లేయులే గాక భారతీయనాగీమణులును, భారతీయులను సభనలంకరించిరి. మనరాజధానికి సంబంధించి సంవత్సరము సర్. సి. కంకిరనాయుడు, బహుమతిని పేరొత్తరకర్మగార్లు పంపింపించిరి. లాలాబజపతిరాయి, ఎం.ఎ.కె. స్మార్తుగాను అగ్రాసనాధిపతికి వందనము లర్పించినతరువాత సభముగి సెను.

అగ్రాసనాధిపతిగారి యుపన్యాసము.

కార్యదర్శిగారి సాంవత్సరికవృత్తాంతము ముగిసినవెనుక అగ్రాసనాధిపతి యుపన్యాసించుచు నిట్లు సెలవిచ్చిరి:—

మహాజనులారా! మనసాగు మిరువదియారవ సంవత్సరముల క్రిందట నెలకొల్పబడినది. ముఖ్యముగ మనము ప్రభుత్వము వారికి మనవిచేయుటవలన కలిగిన నిజమయిన సంస్కారముల వలన హిందూదేశముయొక్క నైతికాభివృద్ధి విషయమై ఇంగ్లండు హిందూదేశముల కుండిన సమప్తివాద్యతను విస్తరింప జేయుట వలన సంఘముచేసిన కార్యమును తెలిసికొనగలము. మనము ప్రతిసంవత్సరము దేవులై యున్నచుంటిమి? మొదటిది మద్యము విక్రయించుకాలమును తగ్గించుట. రెండవది, లైసెన్సులసంఖ్యను తగ్గించుట. మూడవది, కలహించు సభలను వ్యాపింపజేయుట. నాల్గవది వేలంపాడుపద్ధతిని తీసివేయుట. చివరది, రివెన్యూ కాఖోద్యోగులనుండి లైసెన్సు వ్యవహారములకు సంబంధించిన అధికారమును తీసివేయుట. ఇట్లు చేయవలసినదని మనము ప్రతిసంవత్సరము ప్రయత్నించు చుంటిమి. వీనిలో కొన్ని సంస్కరణములు చేయబడినను తక్కినవి లభించినవి కావు. ఈసంస్కారములన్నియు చేయువరకు మన మూరకుండజాలము. మన ప్రయత్నములకు హిందూదేశమందలి నాయకులు తోడ్పడుచున్నారు. ఇంగ్లండులో నేర్పడియున్న మధుపాననిషేధక సంఘముల అభిప్రాయమునకు పట్టుకొప్పుగ నున్నది. ఇంగ్లండుదేశపు విషయములలో సంస్కరణదృష్టిపొంది పనిచేయుని కొందరు హిందూదేశములోని మధుపాన నిషేధ వ్యవహారముల గురించి సహాయము చేయుచున్నారు. మనము తెలియజెప్పు సంఘములు రాజకీయ కీర్తితులను బట్టి యేటేట మారక ఆసంగతులనే ప్రతిసంవత్సరమును కోరుచున్నాము. 1907 వ సంవత్సరములో కొందరు మార్గప్రభువును దర్శించి మాట్లాడిరి. పిమ్మట ఆయిదు సంవత్సరములకు ప్రాప్తపురుషుని దర్శించి యీసంగతులనే కోరితిమి. కడచిన డిసెంబరులో ముఖ్యులుకొందరు రాజప్రతినిధిగారిని కలకత్తాలో దర్శించి మాట్లాడి యీసంగతులనే ప్రార్థించిరి. ఈసంగతులవలన మనము చేయునది యధామైనదనియు, అత్యంతవసర మయినదనియు కనుబడుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు కనుపరచిన సానుభూతి కెంతయు కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచున్నాను. మన ప్రయత్నములవలన కొంత అభివృద్ధి కలిగినను ఈ మధుపానమునకు సంబంధించినవ్యవహార మింకను అనగదాయకముగనే యున్నది. కొన్ని వ్యవహారములలో మరింత యెక్కువై దేశప్రజను భయపెట్టుచున్నది. ఏటేట మధుపానమువలన వచ్చు ఆదాయము నెరిగి పోవుచున్నది. పది సంవత్సరముల క్రింద నుండినదాని కంటె ప్రస్తుతము రెండింతలయినది. మద్యపానము వృద్ధియగుచుండుటవలన నే ఆదాయ మంతయు వృద్ధి యగుచున్నదని మనము తృప్తిపొంది యుండలేదు. మద్యముమీద పన్నులు వృద్ధిచేయుట కలను మరి యిరవై కారణముల వలనను, కొంత

వర కభివృద్ధికి కారణమని విశ్వకొను చున్నాము. కాని మొత్తముమీద హిందూదేశ ప్రజలో త్రాగు అభ్యాసము వ్యాపించుట వలనను, మద్యపానము వృద్ధియగుట వలనను మద్యదాయము వృద్ధియై పోవుచున్నదను యభిప్రాయము కలుగుచున్నది.

ఈ విషయమై కాశ్వర్యగుగ అభివృద్ధి జరుగవలయునన్న లైసెన్సులనిచ్చు నధికారమును వారిని నిర్ణయించునధికారమును విడదీయ బడవలయును. మనము కోరు సంస్కరణములలో నిది చాలముఖ్యమైనది. ఈ యుద్యమమువలన మధుపాన నిషేధ వ్యవహారములకే గాక సామ్రాజ్యమునకును చాల లాభము కలుగ గలదు.

చాలగంగా ధరతిలకు.

ధ్యానప్రకాశ పత్రికా ప్రతినిధితో సంభాషణము

కడచిన వారమున మానీయులగు చాలగంగాధరతిలకు గారికిని ధ్యానప్రకాశ పత్రికాప్రతినిధికిని కొంత సంభాషణము జరగెను. అపుడు తిలకుగారీ సంగతులు తెలియ జేసిరి:—

జస్టిసు దేవారుగారు నాకు అటు సంవత్సరముల ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించినతరువాత మోటారు బండిలో నెక్కించి మహాలక్ష్మి స్టేషనుకు దీసికొనిపోయిరి. నేను పోవునప్పటి కచ్చటనుండి అహమ్మదాబాదునకు దీసికొని పోవునమిత్రమై ప్రత్యేకముగా నొకరయిలుబండి సిద్ధమగునుండెను. ఇందులో నున్న అహమ్మదాబాదునకు దీసికొని పోయిరి. 1908 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 13వ తేదీవఱకు నేనచ్చటనే యుంటిని. కఠిన శిక్షను సామాన్యపు శిక్షగా మార్చిన సంగతిమాండ లేలో నాకు తెలియజేసిరి. మాండలేలో నేనుండిన యిలు రెండు అంతస్తులది. వాక్రింద నాల్గగులనుంచుచిరి. ఈగృహ సులు యూరోపియన్. ఖయిదీల నిమిత్తమై కట్టిరి. ఇందు వలన దీనిచుట్టు గోడలులేవు. కొయ్యకట్టకట్టాలు మాత్రము కట్టబడి యున్నవి. నాగదియు, చుట్టు ఆవరణమును రాత్రులయందు తాళము వేయుచుండిరి.

అహమ్మదాబాదు జెయిలుకు వెళ్లిన పదిరోజుల వఱకు నన్ను అబ్దుల్ వేషనులో నుంచిరి. నాకేమియు పనిచెప్పలేదు. అయినను, నాకు బెట్టిన నాహారమువలన పదిపవుల బరువు తగ్గి పోతిని. పిమ్మట, వైద్యులసలహాపై పాలును, నేయియు నాకియ్యసాగిరి.

కఠినశిక్షను సామాన్యపు శిక్షగా మార్చిన సంగతిమాండ లేలో నాకు తెలియజేసిరి. మాండలేలో నేనుండిన యిలు రెండు అంతస్తులది. వాక్రింద నాల్గగులనుంచుచిరి. ఈగృహ సులు యూరోపియన్. ఖయిదీల నిమిత్తమై కట్టిరి. ఇందు వలన దీనిచుట్టు గోడలులేవు. కొయ్యకట్టకట్టాలు మాత్రము కట్టబడి యున్నవి. నాగదియు, చుట్టు ఆవరణమును రాత్రులయందు తాళము వేయుచుండిరి.

మొట్టమొదట నాతో మాండలేకి వచ్చిన యొక బ్రాహ్మణ ఖయిదీ వంటచేసి నెట్టుచుండెను. కాని, నేను వెళ్లిన ఒక నెల రోజుల కితినిశిక్షపూరియగుటచే నతడు వెళ్లిపోయెను. పిమ్మట, ఎరోదాజెయిలులో నేకాంతపు శిక్ష ననుభవించుచుండిన యొక కులకరిణిఖయిదీ యీపనికి నీరొగింపబడెను.

ఆరోగ్యము విషయమై ప్రశ్నించగా నిట్లు చెప్పిరి:— 1908 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 23 వ తేదీని నేను మాండలే చేరితిని. రెండు సంవత్సరముల వఱకు నాయారోగ్యము సరిగా నే యుండెను. పిమ్మట నతి మూత్రవ్యాధి ప్రారంభమైనది, ఇది చాల తీవ్రముగ నుండినది. వెనుక నిదేవిధముగ వచ్చినపుడు, డాక్టరు గడ్డెగారు బార్లీ జావ పుచ్చుకొనుమని చెప్పిరి. ఈ సంగతి జెయిలువారికి తెలియజేయగా వారు, పూనాకు గడ్డెగారి వేర వ్రాసి కనుగొని, బార్లీ జావనిచ్చిరి. పదునైదు రోజులు పుచ్చుకొనగా నీ వ్యాధి కొంతవఱకు నివారణమయ్యెను. అందువలన నీయాహారమునే నుటికొంత కాలమిచ్చిరి.

తిని కూరుచుండుటచే గ్రాద్దుపోక, ఏదైన పనిచెప్పువలయునని జెయిలువారి నడిగితిని గాని వారందునకు సమ్మతించలేదు. తరువాత, పుస్తకములనైన జదువుకొననియ్యవలశినదని ప్రార్థించితిని. కాని నాకు గావలసిన పుస్తకములు తెప్పించి యిచ్చుటకు ముందు సంవత్సరము శిబిరవరు వఱకు పట్టినది. నన్ను మొదటితరగతి రాజకీయ దోషిగా జూచిరి. జెయిలు అధికారులు నాకేవిధముగ లోపమును జరుపలేదు. ఎంతయో ఆదరించివారు. నన్ను పట్టుకొనినపుడు పదిరూపాయలు మాత్రమే నాయొద్ద నుండినవి. కాని, పిమ్మట పూనాలోనినాబంధువుల దగ్గరనుండి మారు రూపాయలను తంతువని ఆర్జున, మూలమున తెప్పించుకొంటిని. ఈ డబ్బుపైటి పలుపు, బట్టలు మున్నగు కావలసిన

కాగా గారమునందు వారో శక్తి కల నేమియు పాకియులేదు. ఏదైన కొన్ని పత్రికల నియంతలపై దని కోరినప్పటికీ నిగాకరించిరి. ఈ యారేండ్లలో నేమి జరిగినది నాకు తెలియ . లోకమంతయు ఆ ధికారముగ నున్నది. డిల్లీ దర్బారు, బార్ని సార్వభౌముని పట్టాభిషేకము సప్తమ యెడ్యర్లు ప్రభువు మరణము — యీ సందర్భములందు మాండలే, జెయిలులోని ఖయిదీలకు శిక్ష కొంత తగ్గించుటచే నీ సంగతులై నను నూహించుకొంటిని.

మాడు నెలల కొకసారి మాబంధవులను రానిచ్చి చూడ నిచ్చిరి. పూనాలోని నాకుటుంబీకులకు నెలకొకసారి యుత్తరములు వ్రాయనిచ్చిరి. వారి డేవునకూ నారముకూడ రానిచ్చుచుండిరి. ఇంతకుమించిలోకముయొక్క సంగతి నా కేమియు తెలియదు. కేసరీ పత్రికకు 5000 రూపాయలు భరావతు పుచ్చుకొనిన సంగతి పూనాకు వచ్చిన పిమ్మటనే తెలిసినది.

వీరు వ్రాసిన పుస్తకముల గూర్చి యీ వివరములు చెప్పిం:

1898 సంవత్సరమున, మొదట ఓరియల్ అను నా గ్రంథము ముద్రింపబడినది. ఇటీవల జరిగిన మార్పులబట్టి గ్రంథమును పరిష్కరించి నాను. ఈపని సగమునకు పూర్తియైనది. కొత్త కూర్పునకు నేదవిషయముల కాలనిర్ణయము అనగా వేదిక క్రానాలజీయను పేరు పెట్టదలచినాను. ఆర్యులయొక్క ధృవప్రాంత నివాసము గూర్చి వ్రాసిన గ్రంథమునగూడ సంస్కరింపదలచినాను. ఈపని కొంతకే నెలపట్టును. భగవద్గీతను గూర్చియు నొక గ్రంథమును రచించినాను. దీనిపేరు గీతారహస్యము. దీని పేరికయే మాడువందల పుటలుండును.

ఫర్మానా కళాశాలలో నేను పండితుడుగా నుండి నపుడు గణితశాస్త్రసంబంధముగ కొన్ని సందేశములుండినవి. వీనిచిక్కు విడదీసి యిపుడు కొంత వ్రాసితిని. జ్యోతిశ్శాస్త్రము గూర్చికూడ గొంత వ్రాసితిని. కాని, అచ్చుపడుటకు కొంత కాలము పట్టును. జెయిలులోనుండగా కొంతకాలము జర్మను, ఫ్రెంచి, పాలీ, భాషలు నేర్చుకొనుటకును వినియోగించితిని.

వీరు యూరపునకు బోయెదరని చెప్పుకొనుచున్నారు. ఇందేమైన వాస్తవము కలదా? యని యడుగగా నిట్లుచెప్పిరి:

ఇంకను నేమియు రూఢి కాలేదు. తాయి మహారాజు అప్పిలు కేసులో నీమకు పోవలయుననుకొనుచున్నాను. ఆర్కిటిక్కు హోము సందర్శమునగూడ బోదలచితిని. ఈ గ్రంథ రచనయందు భూగర్భశాస్త్రపండితుని సహాయము కాకలసి యున్నది. ఇందు నిమిత్తమై జర్మనీకి పోవలయునని యున్నది. కాని ఇదంతయు నాదేహస్థితినిబట్టియు, ముందు సంగతి సందర్భములను బట్టియు, నుండును.

కోయంబుత్తూరు సంస్కరణ సభ.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి యుపన్యాసము.

ఈ నెల 20 దిని కోయంబుత్తూరు సాంఘిక సమావేశము జరిగినది. ఈ సమావేశమున అనేకమంది విద్యార్థులును సద్వంశీయులును శ్రీనుండిరి. సభాధ్యక్షు లయినవి. యన్ శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు తమ యుపన్యాసమును వ్రావిడ భాషయందు ప్రసంగించిరి. ఆ యుపన్యాస సారమిందు బొందుపరచుచున్నాము:—సంఘ సంస్కారము కొరకై చేయంబడు పనియంతయు నొక భావముచే ప్రేరితమగు చున్నది. అదేదన సంఘ మంతయు ఏకాత్మకమై యున్నదనుట. అనగా ఏకాత్మకమగు పురుషదేహమున నేభాగము వ్యాధిగ్రస్తమైన, అభాగమునకు మాత్రమే ఆవ్యాధి బాధాకారణము గాక దేహమున కరీతయు బాధ నుత్పాదించుచున్నదో అదేదీనిని సర్జమునను. ఒకభాగము చుట్టకు పాలైన ఆదుర్లక సంఘమున కంతయు అరిష్టకారణమని గ్రహింప వలయును. భాగభాగమునందును సుస్థితి లేనిచో మొత్తమునందును లేదనియే చెప్పవలయును. అందుచే ప్రతిమనుజుని యొక్క సౌఖ్యమును సుస్థితిని సమకూర్చు నుద్దేశమే మనప్రవృత్తి ప్రేరకముగ నుండవలయును. గత శతాబ్దమున లోక హితారంభములు పెక్కుజరిగినవి. నాగరికము గల దేశములన్నింటి యందును, దార్శిన్యము, వ్యాధి, అజ్ఞానము అను శత్రుత్రియముతో నిరంగుతర యుద్ధము జరుగుచుండినది. విచ్ఛిక్తముగా ధర్మము లొనరించువారును శాసననిర్మాతలును విషముల దుఃఖములను దోలగించుటయందును, అధమమున సర్వజనులకును సర్వత్రసమానముగ అనుకూల్యములు సమకూర్చుట యందును ఆప్రమర్శియై యున్నారు. ఇండియా యందును ఈ యుత్తమాద్యము యొక్క భాషలు ఇంగ్లీషుగోచరములగు చున్నవి. ప్రజా

విద్యయందును జనాలోగ్య విషయమునను కృషిపత్రికలును శత్రు విషయమునను, సహకార విషయమునను, యందును నావిమృతములగు నాదరాసత్వము ఇండియాగుచున్నవని ప్రజాశిష్ట నివారణకై సత్ప్రయత్నములు జరుగరానొగ్గి నూచించు చున్నవి. ఏమిషమున గోచరమైనను, ఎటునుండు కాగము నేవాంగీకారము నిరసింపబడు చున్నవి. మొదగాని, శ్రీజన విషయమునగాని పాలమున మామూడిగాని, భూమి పరిశ్రమాలయముల యందు పనిచేయు నారీయందుగ్గ విచ్ఛిన్న దున్నుకొను కృషిజీవియందుగాని బుద్ధిస్వాతంత్ర్యవిద్యార్థి విషయగు నిర్బంధముల గల్పించుటయును సాంఘిక, హృదయాలయక ఆధిక్యమును యూరోపీయములు ప్రేమకమాన వహించుటయును, ఇంతయేల, ఒకమాపునై మరొకప్పుడు పునికి స్వేచ్ఛాప్రతి రోధమైన యధికారమున కెడ నాశము కొందరి సౌఖ్యమునకై మరకొందరి సౌఖ్యమునకై. జరిగిన గతిగించు సందర్భమెట్టిదిగాని జనులకు మదికెక్కుటలేములేదు. పనికొంచెమైనను జరిగినదనుటకు మాత్రము సందియ. ఏల ఇంకను జరుగగలదని యాశల పురికొల్పుచును ఉద్యమముల నన ఈ దేశమున నైతిక విషయములు సాంఘికోద్ధయండిన కెంతతోడబడు చుండినో చూడుడు. పూర్వము జయు ముం సాంఘిక సంస్కరణము ముందా నైతిక సంస్కరణని విడదా అనుచున్న ఇపుడు గనుపడుట లేదు. ఒక దానినిని ప్రానాద బాలము. కాలానుగుణముగ దీనికిగాని దానికిన జరిగి ధాన్యము అతిశయించుచుండును. అభివృద్ధి యేముఖన దక్షి నను అభివృద్ధియంతయు ఒకచేయని తెలియక మానగలయు ణాశ్రీకాయందు గంధిగారు చేయుచుండిన పని యింక ఈ సాంఘికమా నైతికమా? వర్తమేదములకు లోబడియున్నవర్త దేశము నిమ్న జాతుర్బద్ధరణ సంఘము లేదనుట యత్యుద్యమ గాదా? హిందూ ముసల్మాన్ కలహముల వలన క్షిప్ర మమునకు బలముపొచ్చినది. పంచములకు రాతి బడసముల డుట విశేషంశము. వర్తవ్యవస్థానమునకు ఈ యుద్ధన్నవి. ద్వారా మెట్టపేటలు అనివార్యముగా దగులుగోడ్ల ఊదాగుణ పరవకు లైన బంగాళీలయందు నైతికత దనమే మెందుగనుకొనెడి. ఈ మధ్యజరిగిన ఆడుపిల్ల ధర్మ హత్యలు యావద్దేశముయొక్క హృదయమును ఉద్యామము విషముమున కదలించినవి. శ్రీవిద్యావరము లగు ఉలును తల వైకెత్తుచున్నవి.

వర్తధర్మము.

వర్తధర్మము హిందూసంఘమునుబట్టి విడువని పి కాచముగా వర్ణింపబడినది. ఈ మహాపితాచముయొక పట్టును సడలించుటకై చేయుప్రయత్నములు నిష్ఫలములు బహుశములు అర్హప్రపంచుచున్నారు. హిందూదేశమున చాతుర్వర్ణ్యము మనుష్యుల రక్తమేదో మాంసములయందే లయ మయి యున్నట్లు కొందరి యభిప్రాయము. విసాంట్ గారును తమ అభిమానమును జూపి చాతుర్వర్ణ్యమును సంస్కరించి నెలకొల్పవలయుననియు ఉపపాదించిరి. ఇటీవల ఈవిదషి మణి తమయభిప్రాయముల నించుక మార్పుకొన్నది గాబోలు. చాతుర్వర్ణ్యముయొక్క అనానము అను నుపన్యాసమున శోతలను మనుష్యుకోటి చతుర్భాగమును బరిశ్యేజించి కృత్రిమభేదబుద్ధిని విడువవలయును, సౌశీల్యము, వైరభక్తి యెవనియందున్న వానికులము విచారించక గౌరవించుదని యు బోధించెను వర్ణభేదమును నిర్మేదించవలయును. పశ్చిమ ముననున్న చాతుర్వర్ణ్యకులములగు వ్యవస్థానములు వాస్తవ మున చాతుర్వర్ణ్యముగా నేరదు. అట్టిభేదములు ఇంకను బహు కాలము నిలిచియుండును. మానవకోటియందు స్వాతిశయ భావము మెండుగదా ఆదియు వీధిపములుగ బరిణమించును. ద్రవిణమదము, ఆభిజాత్యము, బలగర్వము, సౌందర్య గర్వము, ఆధికారగర్వము విద్యాగర్వము ఇత్యాది గలవు. దోషమెచుటన్న దన మనుష్యుకోటిని కృత్రిమవిభాగ మునకు లోకేనీ పరస్పర స్నేహభావమును ధ్వంసముజేయుట యందే. అన్నత అన్నతలు విచారించక ప్రాహ్లానియెడ ప్రాహ్లాత్వ కారణముచేతనే విశేషగౌరవము చూపుటకు గాని, గుణదోషములు విచారించక అందరు శూద్రులయెడలను శూద్రతాకారణము చేతనే పక్షపాదులు ప్రోగుజేయుటకు గాని, సామాన్యముగ ప్రాహ్లానిలందరు శూద్రులకంటె విద్యా గుణములచే శ్రేష్ఠులనుట సరియైన సమాధానము కాబాలదు. పక్షి, భోజనమునకు, మనుష్యు లొక కొకరికి మనుష్యత్వ ముచేతనే తుల్యత్వము కంగీకరించి, నిరాఘాటముగ గమ్యుతిం చుట న్యాయము. వివాహమున కనుకరయ్యెంత, పరస్పర రామ రామనకుంగల యానుకూల్యములు చూడవలయును. నాలుగు ప్రధానవర్ణములయందును గల యంత్యాఖిల సమ్మేళ

నము బహుకాలముగా కొరబడినది. ధర్మము దాని నిరసింపుట లేదు. పూర్వాచారపరులును దాని నంగీకరించుచున్నారు. ప్రస్తుతపు విద్యాభివృద్ధియు, రాకపోకల సౌకర్యములును జాత్యైక్య మునకు హిందువులకు ఏకీభావమును కల్పించునుగాక యని కొందరియన్నది. ఈసందర్భము లిట్లుండగా కొన్నికొన్ని కొత్తభూతములు బయలుదేరి చెడుగు చేయుచున్నవి. ఏదైన నొకపేరుగల కులపెల్లయు స్వాతిశయభావముచే తమ ప్రాముఖ్యమును నచ్చొప్పించుచు ఇతరజాతులతో పోటీపెట్టుకొనుచు న్నది. ఒకకులముతో మరియొకకులమును ఉద్యోగములు మొదలయిన విషయముల సామాన్యముగా సరిపోల్పుకొనుట, బిరుదులు మొదలయినవి తమకులమునకు వచ్చినది రానిది తెక్కలవేయుట యంగంభించిరి. వైశ్యులు, కమ్మలు, లింగాయతులు ప్రత్యేక కన్ ఫరెన్సులు పెట్టుకొనుచున్నారు. మ్యునిసిపాలిటీలయందును ఈ కులాభిమానము తన వికారస్వరూపము ప్రకటించుచున్నది. శాసన సభలయందు వైష్ణవులకు స్పార్డులకు వైదికులకు నియోగలకు ఆర్యోన్యవైషమ్యములు గలవు. ఏమి దొర్నా గ్యతా ఇట్టి నీనాభిప్రాయములు విద్యావంతుల యందే మరింత నెలకొనియున్నవి. ఏకైకకుల లాభపరమైన యిట్టి దుప్పి యిత్తిములను నివారించుటకు సర్వత్ర యత్నములు చేయవలయును. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణత్వము వీరల విషయ మయి కర్తవ్యము స్పష్టమే యైనను, అనుకూల్యము శూన్య ముగ నున్నది. బహుశః మనవృత్తితి యింకను దుస్సహమైన గాని బాగుపడుటకు వీలుగలుగదేమా? దొర్నాగ్యవశమున కొందరధికారులు ఈ వైషమ్యమును బౌద్ధాగ్యముచేత కొన్ని చొట్టను స్వాస్థ పరకొనుచేత. కొన్నిచొట్టను బలపరుచు చున్నారు. బహుకాలముగా నున్న ప్రాతయత్నము తీర్పుకొన వలయుగాదా? పూర్వుల పాపకృత్యము లన్నియు వెనుకటి వారిని బాధించును. కొన్ని కొన్ని పక్షిభోజనములు జరిగిన మాత్రముననే ద్రవ్యాపేక్షవలని వైషమ్యములు నశించవు.

వృత్తాంతములు

రైలువే బోర్డుకు సుబంధించిన సర్ హెనరీబర్డుగారు జూలయి నెలలో చెన్నపురికి

వికనీరుమహారాజుగారు యాదర్శింతురు.

రైలువే ఉద్యోగ సన్, రైలు

ఫండును వృద్ధిచేయు, గురుల నిర్దేశలకు సుబంధించిన ప్రావి ప్రస్తుతము యోచించుచున్న విషయము ఇండియా ప్రభుత్వము మచున్నారు

అమలాపుటపురు

నిగ కులకపాయల పురము తాలూకా పేరూరుపేటగ్రామ మాస్టులు వ్యాధిగ్రుడు ఈతకోట రెడ్డి యనువానిభార్య ముగ్గురు ఆడుపిల్లలు పుట్టి ఆమటునాడు ముగ్గురు చనిరని గో పరాజా రామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

కొలూపురం తాలూకా, ఛిట్టువిల్లిలోని మేలత్తుమ్మనావనయ్యలుగారు కుటుంబాధి, ఉన్యాద: ముగ్గురు పురులకు పూచీఖత్తుగా మండల నిచ్చె. పేర గుచున్నారు

లంక శ్రీల మాస్ట్రీ చరిత్రము. అను గొప్పగ్రంథ మె జపానువాదీ యుతుడగు జర్మనుకొడు రచించెను. అందీవిచ్చి ముగ్గురు. జనాభా లెక్కలయందు కేరట తప్పించుకొను కొందరు యూరోపీయములు సజీవముగా పూడ్చించుకొని రే రమారమి నెలలోజులనుండి పైవారి సరసవిన్నోదనీ వారు వెంగలూరులో నాటకములు ప్రదర్శించుచుం కా యున్న 22దేని ఆఖరుపర్యాయము కృష్ణలీల యను నా హమును ప్రదర్శించు సమయమున, పౌరులు తమసంతోషవ లం నెల్లడించుచు, రావు బహద్దరు సి. గౌడ్. మాధవరా స్త్రీనివాసరావు, నియాచార్యులు, రామచంద్రరావు, వాసాచారి, మాధవాచారి గార్లు కాలవలు, సువర్ణప ములు, వెండిగిన్నెలు నొసగి సన్మానించిరి.

కాశీగముటాంగారోడ్డు మీద బండ్లులాగుగ్రముల తిన్నగ చూడకపోవుటనుగురించికొన్ని ఉత్తరప్రత్యుత్తరము చే జరిగినవి. ఈవిషయమై విచారణచేయుటకు పోస్టుఆధికా షాస్ట్రు ఉద్యోగిని నియమించిరి. గుర్రములను తిన్నగచూడ లేదనిచెప్పిన సంగతి చాలయతిశయోక్తియని వీరు పోస్టు వ్రాసిరి. దీర్ఘప్రగరమునకును, టోపాకును మధ్యమకాములో డిన 2 ము, ములను తనిఖీచేసితిమనియు, నందులో కురు రముగ్గరి నబ్బుచే నలుగుర కే

శుక్రవారము.

సంవత్సరమున మొత్తమునాడైన యొక్క జమాబుది లెక్కలను బట్టి చూడగా 1322-వ ఫససీయందు నానలు బాగుగనే కురిసి పంటలుపండి తైతులకును ప్రభుత్వమునాడికిని మొత్తముమీద లాభకర మైనదని చెప్పవలసి యున్నను నా సంవత్సరమున జనాధార ధాన్యములు ముందటి సంవత్సరమున కంటె ప్రియము లయి అన్ని వస్తువులును నెలలు హెచ్చియుండుట మాత్రము తప్పినది గాను. ఈ ప్రితికి కారణము వ్యాపారవైరళ్య మనియే చెప్పవలసియున్నది. సాయుక్త పరగణాలలో టౌమము తటస్థించుటయు నిచ్చటనుండి ధాన్య మెగుమతి యగుటయు నొక వేళ కారణములేమో. ఎక్తెనను వినిమిది జిల్లాలలో వియ్యమును జొన్నలును టౌమ పు ధరిలకు దగ్గరదగ్గరగ నుండినవి. ఇదేటి రాగులు ఐదు జిల్లాలలోను సద్ద తొమ్మిది జిల్లాలలోను నెల యొక్క యుండెను. కడచిన సంవత్సరము తైతుల యూఫీనమున నున రాజధానిలో నుండిన వ్యవసాయ భూమి రెండుకోట్ల ఏబది యొక లక్ష అరువదియైదు వేల ఎకరములు. ఇందు తెలుగు జిల్లాల తైతుల యఫీనమున నుండినది 10, 920, 905 ఎకరములు. రాజధాని మొత్తిముమీద ముందటి సంవత్సరమునకంటె 15, 000 ఎకరము లెక్కువగ యఫీనమునకు నోచ్చును. తెలుగుజిల్లాలలో యందుకి శిష్ట జిల్లాయందు మాత్రము తైతులు యఫీనమునకు నూములకు రాజసొమాలిచ్చినందున తైతులను విభూమి తగ్గినది. ఎక్కువయైన జిల్లాలలో గుంటూరు, అనంతపురము, బల్లారి, కర్నూలు, ఉత్తరాంధ్ర, తిరుపతిలు జేర్చిన దగినవి. తైత్తరవారి భూమిలో ప్రితికి 81. 62 వంతున అనగా 20, 539, 384 ఎకరములు పండినవి. ముందటి సంవత్సరము మాత్రకి 1. 49 మాత్రము 19, 838, 635 ఎకరములే పండి యుండెను. పంటలలో వరి, జొన్న, సద్ద, రాగులు, కేరళ, పప్పునగ, సొగాకు వృద్ధి చూపినవి. పప్పునగము, సొగాకు, పత్తి ప్రతి సేలి ప్రితిచినవి. పంటలయందు గల పుట్టమును మోరి పండలేదనియు నున్నంతవరము ముందుసంవత్సరము నొల్పినంతవరము తైతులవారి నూములలో భూమికిస్తువలన యము 22, 676 లు ఎక్కువ అదాయము కలిగెనుననియుచిన సంవత్సరము సెటల్ మెంటు శిస్తు 508. 9 లక్షలు. అంతకుముందు సంవత్సరము 506. 9 లక్షలు. ఎక్కువలకు కారణము ఉత్తరాంధ్రాట కోయంబువారు జిల్లాలలో రెసెటల్మెంటు చేయుటయే. ఉత్తరాంధ్రాట రెసెటల్మెంటు విషయము చర్చయినది వచ్చి యుండుట మాచదువరు తెరుగుదురు. కంప్లీ భూములపైని వాటరు కేట్ల మూలమునను తక్కి భూములలో రెండవకారుల వలనను రు 34. 31 లక్షల శిస్తు విధింపబడెను. ఇట్టి శిస్తు ముందటిసంవత్సరమున రు 30. 77 లక్షలు మాత్రమే. కడచిన సంవత్సర మింతజాప్రియగుటకు తోడ్పడినవి కృష్ణా (రు 47, 957 లు), నెల్లూరు (రు 59, 111 లు), అనంతపురము (రెసి, 183), మధుర (38, 954). ఇందులో కృష్ణజిల్లాయందు నిషేధపు శిస్తుల ఫూలము విషయము వెదగినదని రివిన్యూ బోర్డువారు చెప్పారు. ఈ నిషేధపు శిస్తుల విషయము

మే చచ్చింది. మి.గత సంవత్సరము రెమిషను ఇచ్చిన మొత్తము రు. 3, 27 లక్షలు. ముందు సంవత్సరము రు. 10, 60 లక్ష లయినందున ఆ సంవత్సరముకంటె నిరుడునుభిక్షముగా నుండెనని స్థానిక ప్రభుత్వము వారూహించు చున్నారు. పంట భొందుపోయినందున రెమిషను పొందిన జిల్లా లో కడప, ఆనంతపురము, కర్నూలు నమూదు కాదగినవి. హీనముగుంటచే రెమిషనందిన వానిలో ముఖ్యములు గంజాము, విశాఖపట్టణము; కర్నూలు, మధురలు. ఆతివృష్టికై రెమిషను పొందిన జిల్లాలలో గంజాము, గుంటూరు, చెంగల్పట్టణ ప్రముఖములు 1322 వ ఫస్ట్ లీట్ ప్రభుత్వము వారికి వసూలైన భూమి పన్ను రు. 7, 42, 60, 845 లు, డిమాండులో నూటికి 98.8 పాళ్లు. ఇందులో తెలుగు జిల్లాలలో వసూలయిన మొత్తము రు. 3, 46, 69, 834 లు అనగా రమారమి ప్రభుత్వము వారి భూమిపన్నులో సగము ఈరాజధానిలోని ఆంధ్రమండలములు చెల్లించుచున్నవి. ఫస్ట్ లీట్ అంతమున వసూలుకాక నిలచిన మొత్తము రు. 12, 72, 691 లు. 1322 వ ఫస్ట్ లీట్ పన్ను బాకీలకై చర్య జరుపవలసినవచ్చిన కేసులు తక్కువ. కనుకగా సంవత్సరము నుండి సంవత్సరమునకు నిట్టి కేసుల సంఖ్య తగ్గుచువచ్చుచుండుట సంతోషకరమని ప్రభుత్వమువారు నాయుచున్నారు. ఈయభిప్రాయముతో నేకీభవించుటకు మేమును ముదమందు చున్నాము. పోయిన యేట 1,259,236 గుర విషయములో చర్య పుచ్చుకొని నారు. అందు 1,113,240 డిమాండు నోటీసులు. ఇవి జ్ఞాపకపత్రములు మాత్రములే యగుటచేత వీనిని చర్యాక్రమములో చేర్చుట యంతసమంజసము కాదని యభిప్రాయము. తక్కినవారి విషయములో ఆస్తి జపు చేసి చేయక ముందే నూటికి 48 గుర వరకు శిస్తునిచ్చి నేరి. 1,973 గురకు సంబంధించి మాత్రము భూముల మ్యూన్సిపాలిటీ. 7,829 ఎకరములీరితి యమ్ముటయయ్యెను. ఇందులో కొనువా రెవ్వరును లేనందున ప్రభుత్వమువారే 2,509 ఎకరములను తీసికొనిరి. ముందు సంవత్సరమున నిర్ణయన 9,391 ఎకరములకు పట్టెనట. శిస్తుకుగాను డిమాండ్ చేచ్చుటయు భూములమ్ముటయు కొనువారు లేకుం డిన ప్రభుత్వమువారే కొనుచుండుటయు నను దరపన్నులు తగ్గుచుండుటకు సంతసింప వలసినదే కాని ఈవరపన్నులింకను ప్రబలములుగానే యుండుటచేత వీనికి సూలసూత్రమగు పన్ను పద్ధతియైతేతుల స్థితిగతులును విచారణార్హము లనియే మాయభిప్రాయము. డిమాండుబూదనిచ్చుటయు జపు జరిగినవెంటనే ముచ్చటయు రైతులభాగ్యమును కనుపఱచుచున్నదిని నమ్ముటకు వీలులేదు. జీవనాధారమగు భూమి నేదో యొకరితి నిలువ బ్రేకుకొను నుద్దేశముతో నప్పుసాపులుచేసి రైతు కష్టపడు చున్నాడనుటకు నాధారమున్నది. ఎంతో గజిబి పడినవీడవగాని రయితు భూమిని వేలముపాటకపుగింపుడు. అప్పగించిన భూమిలో మూడవపంతు సుమారు ప్రభుత్వము వారే కొనవలసి వచ్చుట ఆ భూమియొక్క స్వభావమును అందువై మోపబడిన శిస్తుయొక్క భారమును చెప్పకయే చెప్పుచున్నది. కావున నిజముగా నీదుస్థితిని తొలగింప నెంచిన యెడల రయితు స్థితి గతుల విచారణ యవసరమని మాయభిప్రాయము. శ్రీయత్ దిన్నా ఎడల్లి వాచాగారు కోరరితి నెక విచారణ సంఘ మేర్పఱచుట కర్తవ్యమని మా నమృకము. అమృతబడిన భూమి ముఖ్యముగా మధుర జిల్లాలో బాకీకన్నో రెల్లు వెల చెచ్చిన దనియు మధుర జిల్లాలో బాకీ రు. 2605 లుండ భూమి రు. 14,553 ల కమ్ముబడినదనియు నిట్టియజా గ్రత లికముందు జరుగరాదనియు ప్రభుత్వము

ఒక సంస్థానమున ముగ్గురు నడకతో ముచ్చుండ
మరియొక సంస్థానమున వెనుకంజ కప్పలులతో
యు విచారకరము. తిరువాన్కూరు సంస్థానమున
నేడుసంవత్సరముల క్రింద విద్యాశాఖ వారికి
సాయముచేయు నుద్దేశముతో ననధికారసభ్యుల
సంఘము లేర్పఱుపబడెను. డాక్టరు బిషపుగారు
విద్యాశాఖాధికారి యయి నప్పటినుండియు ననధి
కార ప్రభుత్వము తిన్నియు నొక్కటొక్కటిగ
రద్దగుచున్నవి. ప్రజాధికారముననుండిన పాఠశాల
లొత్తమందినవి. నేటికి ననధికార సంఘములవంత
వచ్చినది. బిషపుగారు వానిని తీసివేయవలసిన దని
సిఫార్సుచేసి యున్నారు. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వ
మువారు బిషపుగారి సిఫార్సున కామోదించి యు
న్నారు. మైసూరు సంస్థానమున దివానుగారును
వారిమూలమున ప్రభుత్వమువారును అన్ని విషయ
ములను ప్రజానాయకుల సలహాలను గొనుచుండగా
తిరువాన్కూరులో నన్న ప్రజాపర ప్రతిష్ఠాపనులకే
గడచిపోవు కాలమువచ్చినది. ఇప్పుడు దివానుగా
నొండు కృష్ణనాయకుగారి విషయమున పరిశ్రమచేసి
విద్యాశాఖానధికార సంఘములను నిలువబెట్టి
జూతురేని నిశ్చయముగా సంస్థానముకేవల తమ
ధర్మము నెరవేర్చికొనినవా

విదేశీయ తంత్రీవారలు.

ఉత్తరదేశ న్యవసాయము.

లండను జూను 25:—ఉత్తరదేశ న్యవసాయకసభ తిరిగి సేకు సమావేశమైనది. కూలీలనుగూర్చి చర్చ జరిగినది. కూలీలు నిపుణముగ పనిచేయలేక పోవుటకు తోత్రాగుట కాగణముని తివింగుట కగాలాలోపాధ్యాయులగు డాక్టరు హార్ ఫర్డు గారు చెప్పిరి.

మలయాలోనున్న ఇండియనుకూలీలు సారాయి త్రాగుట కలవాలు పడినందున అక్కడివాకి చాలకాలమునుండి ఆదుర్దాగనున్నది. కాని యూరోపియను సారాయిలు ఇండియను కూలీలకు అమ్ముట దోషమని ఇటీవల కాశించబడినది. అని నెలొంగురులో బ్రిటిషు రెసిడెంటుగనున్న బ్రాడ్రిక్ గారు చెప్పినారు.

కూలీలలోగలవల గూర్చి ముచ్చటెపుడు సర్ సిడ్నీ ఆలివరుగారు ఇట్లు చెప్పినారు:—పేగులలో పురుగులుపడి తినినతిండి సరిపడక కూలీలకు తుయరోగ మేర్పడుచున్నది. ఈరోగమును ఇండియను కూలీలు వెంటబెట్టుకొని వచ్చుచున్నారని ఏరోకతమువారును తలపరారు. జమైకాలోనున్న స్పీగ్రోలను పరీక్షించగా నూటికి 60, 70 మంది ఈరోగముచే బడింపబడుచున్నారని తేలికది. ఉత్తరదేశముల కూలీలు పని చేయుటకు విముఖులైయున్నారు. ఇందుకు వారి శరీరములలో క్లిష్టించియున్న రోగములే కారణము. పట్టణములనుండియు పల్లెలలోనుండియు దుర్గంధముతమగు మురికినీటిని దూరముగ పారునట్లు గవర్న మెంటువారు కొద్దికాలమున వెచ్చించి చేసిన ఆశేయప్రాణములు దక్కును. అశేయ ఆరోగ్యరంతులై యుందురు.

మెక్సికో న్యవసారము.

ఎల్ పాసో జూను 25:—జెనరలు విల్లా జెగాలేకాను పట్టణమును అడిగము చేసికొనెను.

జెనరలు విల్లాజెగాలేకానును పట్టుకొని, కొంతమందిని శిక్షించి మందు, గుండు మొదలగు యుద్ధసామగ్రిని అధిగమించి కౌనెన. తిరుగ పాటు సేనలోచాలమంది, నష్టమైనారు. ఇద్దరు సేనాధిపతులుకూడ చనిపోయిరి. డెడరల్ సేనలో ఎంత నష్టమైనది తెలియలేక.

సంధి ప్రయత్నములు.

కరంజా, హూర్మాగార్ల ప్రతినిధులు కొన్ని విషయములనుగూర్చి చర్చింపవలసి యున్నది. కాన సంధిచేయకలయు నన సర్దారాలో జరుగుచున్న సభవారిచర్చ పూర్తియగువరకు ఆపివేయబడినది. చర్చను పూర్తిచేసి కరంజా, హూర్మాగార్ల ప్రతినిధులు వచ్చెదరు.

జకాటికా ఘోర యుద్ధము.

న్యూయార్కు జూను 25:—జకాటికా దగ్గర నాల్గు రోజులు బహు తీవ్రమైన యుద్ధము జరిగినది. కొండల చుట్టు త్రవ్వబడిన కందకములును, పురస్థానము, శవములతో నిండిపోయినవి. యుద్ధము జరుగునపుడు జనరల్ విల్లా ఆర్చుటనే యుండెను. వీరి యనుచరులలో అయిదు గురకు గాయములు తగిలినవి. తిరుగుపాటు పైనికోగోగ్గొగ్గులు చాలమంది చనిపోయినారు. డెడరల్ సేనలో నాల్గువేలమంది చనిపోయినట్లును, రెండువేలమందికి గాయములు తగిలియున్నట్లును, అయిదువేలు ఖయదీలుగ బట్టుకొనబడినట్లును, జనరల్ విల్లాగారు చెప్పుచున్నారు.

కెనడా భారతీయులు.

విక్టోరియా జూను 25:—కొమాగటామారు నీమరును అనవసరముగా వేల నిర్బంధించినారని వాంకోవరు కోర్టులో ప్రశ్నించినారు. వివను అసీలువిచారణ విక్టోరియాలో జరుగును. అసీలు పరియనసాన మేమైననునకే, ఓడిపోయిన వారు కేనడా సుప్రీముకోర్టులోను, దానిలో ఓడిపోయిన ప్రీవీకౌన్సిలులోను అసీలు జేయుదురు.

కేపు యిచ్చి జేయుట.

తిరిగి హంకాంగు, చేరువరకు అనగా నెవ్రెంబరు 2 వ తారీఖువరకు నీమరుకు భారతీయు లియ్యవలసిన కేపునంతయు నిచ్చివేసిరి.

విచారణ ఆపివేయుట.

కొమాగటామారు వ్యవహారమునుగూర్చి జరుగుచున్న విచారణ ఆపివేసినారు. నార్తేనేశపు నీమరాకటి 400 మంది హిందువుల సైన్యమునాని కేనడాకు వచ్చుచున్నదను వదంతి ఇక్కడ కలవరకేను బుట్టించినది.

చీనా దొరతనము.

లండను జూను 25:—చీనా ప్రభుత్వపు ప్రెసిడెంటుకు గాడితు విషయములలో సలహానిచ్చుచుండు డాక్టరు మారిననుగారు పీకింగునుండి లండనుకు వచ్చినారు. చీనా సైనికతులను గూర్చి యాయన యిట్లు చెప్పిరి:—చీనా వ్యవహారములలో ఇటీవల జరిగిన అశుభ్యుద్ధియందు నాకు విశ్వాసము గలదు. ఇటీవల కొన్ని మార్పులు చేయబడినవి. అందువలన దేశము శాంతించినది. ఈ శాంతియందు గూడ నాకు సమ్మతము కలదు. నేను చీనాను వదలి వచ్చునపుటికి దేశము ఇకముందుకూడ చక్కగానుండునను చిహ్నములు కనుపడుచున్నవి. ఇట్టితత్వణములు ముందెన్నడు నెరుగను. యాన్ షికాయుగారు యాహ్వానాపాత్రితో సంబంధము వదలుకొనటాని, తనవంటివలె పరంపరగా దేశమును పరిపాలించునట్లుచేయవలయునని ప్రయత్నములు చేయటాని అబద్ధము. యాన్ షికాయుగారు, దేశములోనున్న పార్టీలన్నిటినుండి సలహాకారుల నేర్పరచుటకు ప్రయత్నించినాడు. అయినకు బద్ధిగోధులుగనున్న పార్టీతో కూడ సంఖ్యముచేసికొనెను. ప్రెసిడెంటు గారిఅక్కిసులో ఇంగ్లండులోని అమెరికాలోగాని విద్య నేర్చుకొని తిరిగివచ్చినవారు కనీసము 40 మందిగలరు. జపానులో తిరిగివచ్చినవారు సుమారు 60 మందిగలరు. చీనావారి ఆర్థిక పద్ధతులు సరిగాలేనని ఇటీవల ఖండించినారు. అట్లుఖండించుట ఎంతయు అన్యాయము.

ఫినాన్సుబిల్లుచర్చ.

లండను 25:—ఫినాన్సుబిల్లునుగూర్చి జరుగుచున్న చర్చలో దొరతనమువారు స్థానికపు పన్నులను తగ్గించుటకై యోచించుటలేదని లాయరు బార్డి గారు చెప్పిరి. కాని స్థానికాధికారులకిచ్చు ద్రవ్యసహాయము ఆస్తియొక్క విలువవర్చిత్ర ఒక విధముగానే కట్టునట్లు చేయబడవలసి. ఈ సంబంధము పన్ను తగ్గించుట తగ్గించగూడదని ఆస్టికేబేంబరు వెకె గారు అడిగిరి. ఆహారపదార్థములమీద పన్ను నివారణకేంద్రంప బడవలసియున్నది. అట్లు తగ్గింపవలసిన కృషిలను ప్రతినిధులు ఈవిషయమున తోడ్పడుట లేరని ఎస్. వాల్సు గారు చెప్పిరి. తరువాత లాయరు బార్డి గారు పంచదారమీద పన్ను తగ్గించుట తమకు సంబంధములేదనియు, కాన యిట్లు చేసిన ధ్యేవల ముందు సంవత్సరము ఆదాయము పన్ను వృద్ధిచేయవలసి వచ్చుననియు జవాబు చెప్పిరి.

నల్లమందు కాన్సులెన్సు.

హేగు జూను 25:—ఈ కాన్సులెన్సు ముగింపునకురాక పూర్వము, నల్ల యా దొరతనమువారు నల్లమందు ఒడంబడికను అంగీకరించినారని మీరా భానుగారు నభ్యుతకు తెలిపిరి. డచ్చి విదేశీవ్యవహారముల మంత్రి ఇట్లు చెప్పినారు:—గ్రీసు దొరతనమువారు తమప్రభుత్వములో కలుపుకొనిన పరగణాను ప్రత్యేకించకయే నలమందు ఒడంబడికపై దస్యతు చేసినారు. ఈ కాన్సులెన్సు వారికృషివలననే ఇంతపరిణమినది. ఇంతపరిచేసిన ఈ కాన్సులెన్సువారు వందనీయులు. ఇంకను కొంతమంది ఒడంబడికను అంగీకరింప వలసియున్నది. వీరి అంగీకారమును సంపాదించుటకు నేర ప్రయత్నము చేసెదను.

అమెరికా ప్రెసిడెంటు.

వాషింగ్టను జూను 25:—రూజువెల్టుగారు న్యూయార్కుపట్టణము చేరినారు. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు హాగాన్యునులమీద అవలంబించుచున్న పద్ధతి బాగుగలేదని రూజువెల్టుగారు దారుణముగ ఖండించుచున్నారు. రెనామా కాలు వస్తే అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు స్వేచ్ఛాధికారము కలిగియుండుట న్యాయము. ఇందుకుగారు కొలంబియా దొరతనమువానికి 25,000,000 డాలర్లు యియ్యవలయునని అమెరికావారు ఆలోచించుచున్నారు. బండిపోటుకొంగలకు మాజోలికి గానద్దరి ననులు లండనుచ్చినట్లు, ఇంతిధమును కొలంబియాకేల యియ్యవలయును. ఇంతిధము యిచ్చుటకన్న సేనామాకాలనను పూర్వముగ వదలుకొనట మంచి.

విల్లండు స్వరాజ్యము.

లండను జూను 25:—నరరణిల్లువలన భాగము లేదు. బ్రిటిషు ప్రజలందరను, అల్పవర్ణుల వర్ణులను వెకమేర్పటకు నరరణియు చేయవలయునని కాన్సులగారు బ్రిటిషు ప్రజలను సేకుకొనుచున్నారు. నేషనలిస్టు నాలంటీరులు. లండను జూను 25:—నేషనలిస్టు వాలంటీరు లింకను నూరక వెరుగుచున్నారు. డబ్లిన్ లో 500 ఆశ్శవశమును నిధ్యము

చేయుటకై నిశ్చయింపబడినది. ఇందునిమిత్తము ద్రవ్యము వసూలుచేయు చున్నారు.

న్యూయార్కు వర్తకుల నివాసము.

న్యూయార్కు జూను 25:—న్యూయార్కు పట్టణము లోనున్న హాక్సే, వక్రకసంఘము నివాసము ఎత్తినది. వీరు ఇతరులకు 85,000,000 డాలర్లు వాకీయున్నారు. వీరికి 44,000,000 డాలర్లు రావలసియున్నది అప్పులు విపరీతము ఇచ్చుటవలన నివాసము ఎత్తినది. ఈ నింపెనీవారికి రావలసిన అప్పులను రాబట్టుటకును, వీరి అప్పులను తీర్చుటకును, రిపీమరును నియమించియున్నారు.

అగ్ని వివర్తన.

వేలము జూను 25:—సంయుక్త రాష్ట్రములలోని మసాచుసెట్ రాష్ట్రమునందలి సేలములో నిప్పుముట్టి నలుబదిమైళ్ల స్థలము వ్యాపించినది. చక్కములు పనుచేయు ప్రదేశమును, ఏబిరియంథును, పాడైనవి, సాయంగాలుగాలిమారి మంటలు పట్టణము వైపుకు వ్యాపించినవి. పట్టణము నాశనమగు నట్లున్నది. దెబ్బలు తగిలిన 19 మంది వైద్యులకు గొని పోబడిరి.

ఎరల్ బ్రాసిగాని పట్టుకొనుట.

లండను జూను 25:—టయున్సు పత్రికకు కేల్ పట్టణమునుండి ఒక తెలిగ్రాము వచ్చినది. ఎరల్ బ్రాసిగాని తమ నాకనెక్స్ నాకరక్షణ స్థానము వైపుకు పోవుచుండగా గూఢచారిగా ననుమానింపబడి పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడిరి. ఈయన తనసంగతి చెప్పి కదలిండు కొనుటకు ఒకటింపాతిక గంటలసేపు వ్యవధిపట్టినది.

కిచినరు ప్రభువు.

లండను జూను 25:—ఈ ప్రభువు లండనునగరమునకు వచ్చుటచే హిందూదేశమునకెవరు వై సగాయిధునిమరును ప్రశ్న బయలుదేరినది. కిచినరు ప్రభువు నీ యుగోగ్యమునకు నియమించుట మంచిదని గొప్పనా రనుకొనుచున్నారు. అని డెయిలీ మెయిల్ వ్రాయుచున్నది.

అల్బేనియా యుద్ధము.

లండను జూను 25:—అల్బేనియానుందలి తిరుగ చాలువారు ఎల్ థానస్, రెయిర్, యను పట్టణములను పట్టుకొని, దచ్చి అధికారుల నిధులను త్రవ్వచేసినారు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

కేపుటవును జూను 25:—ఇండియనులకు విధింపబడి 45 రూపాయల పన్ను ఉంచవలయుననెడి నూతన పార్లమెంటు వారితే నిరాకరింపబడి బిల్లు వ్యాకుచేయబడినది.

బ్రిటీషు యుద్ధనారాలు-జర్మనీదేశము.

వీలు జూను 25:—బ్రిటీషు పశాకమును కట్టియున్న యుద్ధనాకను నేకు జర్మనులక్రొత్తగాను దగ్గించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు-జపాను.

లండను జూను 25:—సంయుక్త రాష్ట్రములకును జపానువారికిని కాలిఫోర్నియా విషయమై జరిగిన యుద్ధత్ర ప్రత్యుద్ధానములు ప్రకటించబడినవి. రెమారును పరిశీలన క్రిందట సంయుక్తరాష్ట్రములవారు సమాధానమిచ్చిరి. ఇందు సంధి ప్రకారము జపానువారు పోలములనుండుకొను నధికారము లేదని తెలిపిరి.

మరణనాల్.

బర్లిను జూను 25:—బర్లిను దేశములోని క్రాఫ్ట్ మేనింగ్ జనపక్షా ప్రభువు చనిపోయినాడు.

దేశీయ తంత్రీవారలు

ఒక స్వామి నిర్యాణము.

బొంబాయి జూను 25:—గోపాల్ గడ్కర్ ప్రాచ్యులు లలో వైష్ణవ మతముల గురువగు శ్రీమంతు కుండేంద్రతీర్థ స్వామి నిన్న బొంబాయిలో నిర్యాణముచేసెను. వీరు దక్షిణ హిందూదేశమును సుప్రసిద్ధులు. అత్యుంది నిష్ఠులున్నారు. వీరిప్రధాన పీఠము కాళియండున్నది. అలహాబాదు, గామేశ్వరము, కొచ్చిరు మున్నగు ననేకస్థలములలో శాఖలున్నవి. ఆచారము ప్రకారము వీరు సమాధిచేయబడిరి.

బొంబయి అగ్ని యువద్రవములు.

బొంబయి జూన్ 25:—కొలచాలా ప్రత్తినిలవజేయు గిడ్డంగులు చాలకున్నవి. మరియు, బీమాకంపెనీలకు చెల్లించ వలసిన సొమ్ముయొక్కవం అందుచేముందు పంటనుండి వచ్చు ప్రత్తిని నిలువజేయు స్థలముగురించి నాలోచించుటకై నిన్న ప్రత్తికంపెనీల ప్రతినిధులున, బీమాసంఘముల ప్రతినిధులును మాజేశయిరి. అధ్యక్షత వహించిన మానసియలగు మార్షు చౌలయిదుగారు ఈసంవత్సరము డిసెంబరు 31వ తేదీకి చెరువుబండరులో ఆరులక్షల బెళ్ళు వేముటకు నొకడిపోనుపోర్టును వారు కట్టుదురనిచెప్పిరి. నాటినుండియు, డాకులనుండియు ఏడిపోతు లైలువేచుబడును. దీనికి వినియోగించు ప్రదేశము ను బట్టి చూడగ బీమాకంపెనీ కట్టు తగ్గునని లోచించుచున్నది. కొంత చర్చజరిగినతరువాత పోర్టు ట్రస్టువారి సంకల్పము నంగీకరించుచు తీర్మానింపబడెను.

బొమ్మను ప్రదర్శించినందునకై కేసు.

కరాచీ జూన్ 25:—కరాచీలో పెనిమెటిగ్రాఫ్ కంపెనీవారు వైవాహికము కలిగించు కొన్ని బొమ్మలను కనుపరచి మహమ్మదీయ మతస్థుల నవమానపరచి నందునకై మేనేజింగు ప్రొఫ్రయిటరు గ్రీనుఫీల్డ్ గారి మీద నిక్కడి మహమ్మదీయులు కొందరు కేసుచేసిరి. దానిమీద సిటీ మేజిస్ట్రేటు రిచర్డు సను గారు పూర్వము గ విచారించియు, తాము స్వయముగ బొమ్మను తనిఖీచేసియు, కేసును తీసివేసికొనుట కవకాశము నిచ్చిరిగాని, మహమ్మదీయు లిందు కంగీకరించ నందున న్యాయాధికారి కేసును కొట్టివేసిరి ఈ బొమ్మకును, మహమ్మదుకు నేనంబండు లేదనియు, విద్యావంతుడును విజ్ఞాతయు నగు మహమ్మదీయు లాకరు దీనినిచూచి మరాఠోలో నాధునిక జీవితమునుగూర్చి ప్రాచీనారియభిప్రాయము లిందు చింతింపబడినది తెలియజేసినది సిందుగకట్టు వాకొనుచున్నది. కొందరు మహమ్మదీయు లిందుకు వ్యతిరేకముగ నుండి చని తెలిసినప్పటినుండియు నీబొమ్మ ప్రదర్శింపబడలేదు.

బొంబయి మునిసిపాలిటీ.

బొంబయి జూ 26:—బొంబయి మునిసిపాలిటీవారు నోట్లు మున్నగు వానిమీద నధికముగ వ్యయముచేయుచున్నందునకై వీరి వ్యవహార నీతినిగురించి నిన్నటి సభలో యొక్కవగ వ్యాఖ్యానము చేయబడినది. నోట్లు మున్నగు వానిమీద కడచిన పద్దులైన సంవత్సరములలోను మునిసిపాలిటీవారు మాత్రమే కోటి రూప్యములు ఖర్చుచేసినదియు నీ కాలములోనే పురాభివృద్ధి సంఘము వారివలన రెండుకోట్లు వ్యయము చేయబడినదియు బొంబయి నగరపురీష చేయుట తమ కయ్యవును కాదనియు అయినను ఆలోచింపవలయుననియు, ఇంతధనమువీరిమీద కెట్లువలన నేమగునో తెలిసికొనవలసి యుండుననియు, అనారోగ్య ప్రదేశముల పృథ్వి విషయమై యోచింపకుండ వీరిమీద పడినదియు సర్వప్రహేం రహితులుగాను చెప్పిరి. తక్కిన సభ్యులకూడ నిట్లే మాట్లాడిరి. అనారోగ్య ప్రదేశముల నభివృద్ధిచేయకుండ పురాభివృద్ధి సంఘమువారు నోట్లను వేయించినందునకై వారిచ్యో ఖండింపబడినది.

దొంగ కొకెయిను

కరాచీ జూన్ 25:—అక్రమముగ కొకెయిను దగ్గర కట్టుకొని నందునకై 'సిటీ ఆఫ్ బెనారసు' అను ఓడకు సంబంధించిన డంకకు మెంబరుయను, అబ్దుల్ ఎద్వద్ వార్షింగు అను నావికు లెద్దరిని కరాచీ అడ్డవున నిట్లే మేజిస్ట్రేటు గారు నిన్న తీసివేసిరి. ఇందలో మొదటివానికి 9 మాసములును, రెండవవానికి 3 మాసములును కఠిన ఖయరు విధింపబడెను. వీరిద్దరి దగ్గర 12,687 రూపాయలు విలువగల 232 అవున్నుల కొకెయిను వారకైనది. రేపు అధికారులు దీనిని స్వాధీనము చేసికొనిరి.

భారతీయ బహిష్కారము

లాహోరు జూన్ 25:—కొమగటామారు స్త్రీమరుమీద నుండిన భారతీయుల స్థితిగతులవిషయమై లయలు పురములో ప్రకటించుబడు ఖాన్సాలిక్చరు పత్రికకు కార్యదర్శి ఉమాప్రసింగుగారి యొద్దనుండి యీక్రింది సమాచారము జూన్ 23 వ తేదీన వచ్చినది:—ఖాన్సాలిక్చరు పత్రికకు, లయలుపురము, ఇండియా, కొమగటామారు మీద భారతీయ ప్రయాణికుల క్రమముగ బంధింపబడి యుండిరి. వీరికి కావలసిన ఆహారపదార్థములను, నీటిని తీసికొని వెళ్ళకుండ నిర్బంధించు చున్నారు.

న్యాయ విషయములలో సలహా నిచ్చువారిని, స్నేహితులను స్త్రీమరు మీదికి వెళ్లనిచ్చుటలేదు. ఇట్లు క్రూరముగను, అక్రమముగను మాయ చున్నందునకై నొకమహాసభ చేసిఅసమ్మతి తెలియజేయబడినది. ఈసంగతులను హిందూసానీ లెన్నటికీ మరిచిపోరు; మరియు తీమింప జాలరు. ఈవిషయము లందరికీ బహిరంగము చేయుడు.

సిక్కుల దేవాలయము తగాదా.

లాహోరు జూన్ 25:—ధిల్లీలో గురుద్వారమును సిక్కులదేవాలయము గలదు. ఇప్పుడు మాతముగ నిర్మింపబోవు ఘల్లీనగరమునకు, ఈ దేవాలయముచుట్టు నున్న భాల్లీ సలములో కొంత దొరతనమువారికి కావలసినవచ్చెను. అంతట సిక్కులకు కోపమువచ్చి, దొరతనమువారు దేవాలయ ఆవరణను తీసికొనుట, అన్యాయమనియు, మతవిరుద్ధమనియు, కలవరపరచిరి. మరొకందరు సిక్కులు దొరతనమువారి పక్షమున వాదించిరి ఇప్పుడేవిషయమై దొరతనమువారికయ్యుత్తరవును ప్రకటించినారు ఈదొడ్డిని తీసికొనుటవలన మతమునకుగాని, దేవాలయమునకుగాని ఎట్టికష్టము సంభవింపదనియు, ఈ భూమికి బదులు, కాలనక్రందనున్న విలువగల భూమినిచ్చెదమనియు, అందు వ్రాసిరి.

సాధువు హత్య.

కోట జూన్ 25:—సాధువు హత్య విచారణములో అత్రావరులలో నొకడగు లక్ష్మీలాల్ కాయస్థ అనునతడు నేటివిచారణలో ఈక్రిందివిధమున చెప్పినాడు. రేపు చంపుతారనగా నేటిరాత్రి సాధుకు విషమిచ్చినారు. విషము వలన చనిపోలేదు. కేసరిసింగు అనునతడు, డాక్టరు గురుదత్తును పిలుచుకొని రావలసినది. మందుపేరు వెట్టి విషము ఇచ్చించుదమని నాతోచెప్పినాడు. ఇంతలో గురుదత్తు వచ్చినాడు. మేమందరము కలిసి భోజనగృహమునకు వెళ్లితిమి. సాధును లాహిరి యనువాడు బల్లెముతో పొడిచి చంపినాడని తెలిసినది.

మైసూరు రాజుగారు.

మైసూరు జూన్ 26:—మైసూరు రాజుగారి అతిథులు మైసూరు పట్టణమునకు 10 మైళ్ల దూరములో నున్న అవవికి పంచలపేటకు వెళ్లినారు. 7 వూహస్సారు నేనలో, ఉద్యోగులగు కెప్టెను బెథెలు, వాకరు, హుచ్చినగుగార్లు రెండు పండులను పొడిచినారు. ఇంకొక పందినిగూడ పొడిచిరికాని అతిదెబ్బ తిని తప్పించుకొని పోయినది. హుచ్చినగుగారు గుట్టము మీదనుండి పడినారు. వెద్ద దెబ్బలు తగిలినవి. ఎముకలు పట్టుకు విరుగలేదు. నిన్న సమహారాజుగారి అతిథుల గౌరవాధ్యముగాన సభ జరిగినది. ఇంకను అనేక విలాసములు జరిగినవి. పోలో, గాల్ఫు మొదలగు ఆటలు ఆడినారు.

రాజప్రతినిధి రంగూనుసందర్శనము.

రంగూను జూన్ 25:—జూన్ 25. మందిరములో జరిగిన ప్రారంభసభకు ఫీచుజడ్జీ గారధ్యక్షత వహించిరి. హాజింజి ప్రభువులు, హార్డింగ్ ప్రభువులు రంగూను సందర్శించునప్పుడా హాజింజులకు తగిన యేర్పాటులు చేయుమిత్త మొకసంఘమును, ఉపసంఘము నెలకొల్పు యేర్పాటులు జరిగినవి. ముందువారము మహాజనులందరు అందులో ఆయాకార్యములకు సంబంధించిన సంగతులు నిర్ణయింప బడును.

ప్రమాదమువలన మునిగి చనిపోవుట.

రంగూను జూన్ 25:—కడచినరాత్రి వారుపీడ్జీ సమీపమునందండిన రేవులో నీటిప్రమాదము సంభవించినది. 'ఎక్వా' అనుస్త్రీమరుమీద మూడవఇంజనీరుగ నుండిన ఆర్మిఖాల్దరాబర్డు సనుగారు తమ స్నేహితునితో రాత్రి 9-5 గంటలకు నడికిపోయి పడవకొరకు కనిపెట్టుకొని యుండిరి. స్నేహితుడు నడలో జనులుపడకుండ నడ్డుకట్టినకడ్డకి జేరవచ్చుననెను. అంతట నకస్మాత్తుగ కడ్డకూలి టావిన్ నీటిలో పడెను. టావిన్ పడుచుండగా ప్రాణము రక్షించుకొనుతలంపుతో రాబర్డుసనును పట్టుకొనెను. దానిమీద ఇద్దరునీటిలోనికి పోయిరి. ఇంతలో రాబర్డుసను స్నేహితుని పట్టుకొని యిద్దరు తేలిరి. అప్పుడు దగ్గరకు వచ్చిన పడవ ను రాబర్డుసను పట్టుకొని యొక్కచుండగా జారి నీటిలో పడి మరల కనుపడకుండ మునిగిపోయెను. రాబర్డుసనును వెదికిరిగాని గాడ దొరకలేదు. నేటి మధ్యాహ్నము వరకు శవ ముగపడలేదు. పాప మితడు బ్రిటిషిండియా స్ట్రీము నేటిగడను కంపెనీలో సభ్యుడు. కలకత్తాలో నివాసము, శరీరములో స్వస్థత లేక నెలదినములు నెలవు

పుచ్చుకొని సింగపూరునకును అక్కడనుండి రంగూనునకును వచ్చి కలకత్తాకు వెళ్లుచుండెను. ఇతని వయస్సు 41 సంవత్సరములు. దృఢగాత్రుడు. ఆరధుగుల ఒక అంగుళము పొడుగుండెను.

లైలువోడ్డును బాగుచేయుట

ఖుద్దారోడ్డు జూన్ 25:—బరంపురము, పలాసాల మధ్య లైలువోడ్డు మరమ్మత్తు చేయబడి నేటియందయ మేడుగంటలనుండి సరాసరిగ రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

కాలమానము.

సిహా జూన్ 25:—నిన్న తుపాను తీరమునుదాటి ప్రస్తుతము గోపాల పురమునకు పడమట నున్నది. వర్ష పాతము నలముఖముల సర్దుకొని ద్వీపకల్పము. యొక్క ఈ శాస్త్రభాగమున వృద్ధియయ్యెను. కాని తుపాను పశ్చిమాభిముఖముగ తిరిగిన యెడల ఋతుపవనము దేశముయొక్క మధ్యభాగములందు నిలకడగ చేరవచ్చును. అగ్రా జాన్సి, హోసహంగ బాదులలో, వేడితగ్గి పరిమాణసితికి తక్కువగ నున్నది. లోయరు బర్యా, ఒరిస్సా, తూర్పురాజ ప్రతాపము, తూర్పుమధ్య పరగణాలు, ద్వీపకల్పము యొక్క పడమటితీరము, హైద్రాబాదులోను, స్థానికముగ అప్పురుబర్యా, బంగాళము, చోట్లా నాగపురము, సంయుక్త రాష్ట్రములు, తూర్పు పంజాబు, లోయరుసింధు, మధ్య ఇండియా, పడమటి బీరారు, బొంబయి దక్కను చెన్నపురి తీరపు ఉత్తర భాగములలోను సర్వత్ర వర్షము కురిసినది. అస్సాము, బెంగాలీస్థానము, మైసూరు, చెన్నపురియొక్క అన్నయ దిక్కునను కొద్దిగ జడులుపడినవి.

మాచన:—సంయుక్త రాష్ట్రములు, రాజపుత్రానములలో వ్యయతగ్గి మధ్యపరగణాలు, హైద్రాబాదులలో అధికమగును.

మనలో వివాహములందు మంగళసూత్రములు గట్టునట్లు పాశ్చాత్యులలో భక్త భార్య కొకయుంగరము నిచ్చును. వివాహసంతరము కలహముల పట్ల కోర్టుద్వారా చెల్లించిట్లు గూడ పొందవచ్చును. ఇట్లుండ నొక భార్యకు భక్తవై యను రాగము తప్ప నీ పయి నాకనురాగము తప్పినది. వేరొకనిని నేనుప్రేమించితిని. నీయుంగరము నీవు తీసికొమ్మనెను. పాప మంతట భర్త నీవు మోహించిన పురుషుని పేరు చెప్పమని యడిగెను. అందు కామె నీకెందు కాపే; చెప్పినచో వానిని జంపెదవా యని యడిగెను. అందుకు కాదు. ఈ యుంగరము నాయన కమ్మెదనని భక్త ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఈ యుంగర మాయన కొనినచో ఆయననుగూడ నేను ప్రేమించనని యామె చెప్పెను. అటు లయిన నీ యుంగరము తీసి వేసినచో నన్ను ప్రేమింతువా యని భర్తయడిగెను. పాపము వాని దురదృష్ట మేమో కాని నీ మూలముననే యుంగరముగూడ నా కయ్యునుని యామె చెప్పివేసెను.

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అన్నపుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిత్రాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధ గలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయముకాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగి తీసికొనవచ్చును. అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి. హా! నిదురపట్టక బలు బలుకుచుండు అపస్థగ వానికే నను వద్దు. అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9. జహంగీరుపీడ్జీ, చెన్నపురి.

స్వీజనోద్ధరణోద్యమము.

తురుష్క-రాజ్యము.

IV

స్వీటులయినవారికి పురుషులు తప్ప యితర పురుషులెవ్వరును స్త్రీలను మోడనాడనకు సంప్రదాయ మెంతవరకు బోయినదో యను విషయమున, 'లి-జ్యూక్-టర్క్' అనుపత్రిక విలేఖనుని కొకనికి కాక్ ప్రాంటినిస్కో నగరమునది ప్రధాన వైద్యులలో నొక రిదిగన కథను చెప్పియున్నాడు:— ఒక మహమ్మదీయ స్త్రీకి చికిత్సచేయుటకై యొకానొకప్పు డీవైద్యుని నాస్త్రియుండు తావున కాహ్వానము చేసియుండిరి. ఆహ్వాన ప్రకారము ఈవైద్యుడు వారి యింటికి బోయెను. అప్పుడామెధర్మ యాయన సెవ్టూని లోనికి దీసికొనిపోయి, యింటిపారందరపు కలసి మూట్లాడుకొను గదిలో దూర్చుండ, బెట్టి, ప్రక్కగదిలోనే గోగిపరుండియున్నదనియు, అవసరమగు విషయములగురించి యామెను వైద్యుడు ప్రశ్నించుటకై మధ్యలోపు తీసెదరనియును చెప్పెను. గోగమును గుర్తించు నిమిత్తము ఆమెయొక్క కరీరమును బరిశీలించి నాడీచలనమును గనిపెట్టుట యవసరమని వైద్యుడు చెప్పగా, భర్త యొకింత యాలోచించి యేహోమంచి యూహ స్ఫురించినవానివలె వైద్యునితో నిట్లనెను. "నాభార్యగదిలో తలుపుచాటున నిలువబడియుండును. ఆమెమనికట్టున కొకతీగనుకట్టి, యాతీగ నచ్చటి నుండి యీవలకి వచ్చునట్లు చేయుదము. ఈతీగను బరిశీలించి యామెయొక్క నాడీచలనమును గనిపెట్టుడు" ఇది యితడు హాస్యముగా చెప్పినదికాదు. కానియిటువంటివా రెక్కడనోకాని యుండును. అయినను ఇట్టివారు మరియెవ్వరు నుండ నోవరని చెప్పటకువీలలేదు. ప్రస్తుతకాలమందు, రాజధానియగు కాక్ ప్రాంటినిస్కోనందందు వారసేతులు తమకులుంబుము లందలి స్త్రీలకు చికిత్సచేయుటకై పురుష వైద్యులకు రానితరముటకు సందియములే. కాని వైని వివరించినటువంటి సందర్భము లింకను రాజ్యములోని దూరప్రదేశములందు చచ్చుట బహుశః మాఫ్టుచునే యుండును.

తురుష్కము మేల్కొని యిట్టి యాచారములన దేశమునకు నన్యముల గురైగి దీనిని వారించుటకు బ్రయత్నములు సేయవారంభించి కొలదిదినములే అయినది. వైద్యవృత్తిని స్త్రీలుకూడ నవలంబించుటకు దగిన సదుపాయము లొనర్చుట యవసరమని ప్రస్తుతము చాలమందికి నభిప్రాయముకలదు. దినపత్రికలును తక్కిన పత్రికలును ఈవిషయమును జేపట్టి, ముఖ్యముగ సంఘసందర్భములందు రుస్యాదేశమెంత వెనుకబడియున్నదనియు, అందువలన దేశమునందు తగిన వైద్యసహాయ ముల నడుటకు నెట్టియిబ్బందులున్నవియు నను విషయములను సమగ్రముగ బర్చించి యాధానిని బయలుపెట్టుచున్నది. ఇంతవరకును తురుష్క సామ్రాజ్యమునందు స్త్రీలకు వైద్యశాస్త్రముందు సరియైన శ్రమకుటలే కాక, విదేశ వైద్యవిద్యాలయములలో శిక్షణ గువా రై నను తురుష్క దేశములో వైద్యవృత్తివలంబించుటకు వై యధికారము (వై సెన్సు)ను గూడ ఇచ్చుచుండుట లేదు. మహమ్మదీయులు కాని స్త్రీలకొద్దరకు ప్రస్తుతము వైద్యులుగ బని చేయుచున్నారు; కాని వీరిట్లు చేయుటకు శాస్త్రసమృద్ధి మైన యధికార మేమియు లేదు. విశ్వవిద్యాలయములలో వైద్యశాస్త్ర విషయకొపన్యాసములు కూడ ప్రారంభింప బడునని వాగ్దానముచేసి యున్నారని యిదివరకే చెప్పియున్నాము. అట్లు జరిగిన మెడల హారతనము వాని విషయమున చాల ప్రధానముగ కార్యమునే నెరవేర్చిన వారగుదురు. దీనివెంబడి నిజానంటి యుపయోగ కరములగు కార్యము లింకను రాగలవని యాంచుచున్నాము.

వైవిధ్యరచించిన సందర్భములను బట్టి, స్త్రీల సంరక్షణ మంతయు మామూలును అనుభవహీనులను చాలవరకు నపుకరుల తరగతికి చేరినవారు నగు పరిణామకల యాదాక్షిణ్యములకే వదిలిపెట్టి బడుచున్నది. వీరందరు సంతసానుభూతి పరులై యుండునని చెప్పటకు వీలులేదు. నిరంతరకాక, వీరు చేయుపనులు సర్వవిధములగు మాఘ విశ్వాసములతో నిండి యుండును. కాని యిట్టిసందర్భములు ప్రస్తుతము కొంతవరకు బాగుపడు చున్నవి. కాక్ ప్రాంటినిస్కోలోనున్న 'మోడర్ పాసా' యెద్ద సుండు పురుషులవైద్యవిద్యాలయములో మంత్రసానిపనిగురించి కూడ పాఠములను చెప్పెను; ఈతొ సంస్కారము కాగానే, మర్రిసానిగ సరిచేయుటకై యధికారకేవలము నిశ్చయపరచు. దొరతనమునా దర్శనని నట్టియు విదేశీయు లేర్పరచి నట్టియు ఆ సు ప ప్రు ల లో స్త్రీలను బ్రవేశపెట్టుకొని, వీరికి ననుభవ యుక్తి మగు భౌద్ధ శిక్షణంకడను. ఈ బోధను ఆ సు ప పత్రిక లో బని చేయుచున్న వైద్యులును పరిణామకలును గనిపెట్టి చూచు

చుందురు. ఈప్రకారము శిక్షకులగువారికి బహిరంగములగు యోగ్యతాపత్రము వీయబడవు గాని, వీరికి బహు నిష్పించు విషయమున నిశ్చారములు మాత్రము చేయుచుండుదురు. వైద్యులకు అవకాశములను వినియోగించుకొని కొందరు మహమ్మదీయ స్త్రీలు లాభమును బొందుచున్నారు.

ఇదివరలో తురుష్కలకును పాల్కనులకు జరిగినయధ్యము నందు, చాలవరకు సుశిక్షితలగు వైద్యోపచారకులు కాకల సినచ్చిరి యుద్ధ మారంభమగు దినములలో అవసరములగు నుపచారము లొనర్చుటకై సుశిక్షితలగు స్త్రీలెవ్వరును లభింపకుం డిరి. ఈ లోపము వీర్యుటకై దొరతనమువారు చేసినప్రయత్నములలో నీదిగునది యొకటి. యుద్ధములో గుండుపెట్టులు మున్నగునవి తగిలినప్పుడు అట్టివారికి చికిత్సను గ్రముగ నాంభించకముందు రక్తము నాపుట, గాయమునకు గట్టుకట్టుట అట్టివాడు మూచ్చ నొందినవో నవసరములగు వైద్యోపచారములను చేయుట మున్నగు పనులు వెంటనే చేయవలసి యుండును. ఇట్టి ప్రధమోపచారములను గరించి కొన్ని పాఠములను చెప్పవలసి నగరములలోనున్న యాస్పత్రు లన్నిటియందు నేర్పాటులను జేసియుండిరి ఈ పాఠములను వినుటకై సకల జాతులకు సంబంధించిన స్త్రీలను రానిచ్చుచుండిరి. అనేక తురుష్క వాలికలును స్త్రీలను వచ్చి యీ పాఠములను నేర్చుకొని తమదేశీయ సోదరులకు నుపచారములజేసి సంతోషించుచుండిరి. మహమ్మదీయ స్త్రీ లెల్లచేయుటకు తురుష్క చారిత్రమునం దిదియే ప్రథమము. ఇట్టి పనిని జేయుటకునై సమగ్రముగ శిక్షను వీరు పొందియుండిరి చెప్పటకు నెవ్విధమునను వీలులేదు. కాని యెంత ప్రేమతోడను తాత్పర్యముతోడను వీరిట్టిపనిచేసికో చూచినవో, 'నిజముగ వీరిని వృక్ష'నే వీరి కవలంబించ నిచ్చిన యెడల వీరిలెటువంటి భావముతో దమ కర్తవ్యము నిర్వహించు ననువిషయము స్పష్టమగును.

రామమారి యగు నిమెట్టుగా రధ్యతులుగను, మహమ్మదీయ స్త్రీల సేవలు సభ్యులుగను జేరి 'రెడ్ క్రెస్టులు' సంఘము నేర్పరచిరి. కడచిన యుద్ధములో గాయములు పడిన వారికిని, గోగపడితు లేకవారికిని, పారిపోయినచ్చి శిక్షాగతులుగ నుండిన వారలకును ఉపచారము లొనర్చి చికిత్స చేయు విషయములో వీరుచాలవరకు బని చేయు చుండిరి. స్త్రీలు వైద్యోపచారములుగ నుండటకు నవసరమగు శిక్షను సమగ్రముగ వీరికి నొకగు నేర్పాటును జేయవలెనని యీ సంఘమువారికి సంకల్పము కలిగెను. యుద్ధము పూర్తిగ విజృంభించు నప్పటికి, వీరు ప్రాంతలోలోనుండు కదిగ్గావిత్యా లయమునం దొకపాఠశాలను స్థాపించిరి. యుద్ధములో గాయములు తగిలిన వైనికల యుపయోగమునకై గదలు కాకలసి యుండిన, గావున వీరి సాహసాలను నిలిపివేయవలసినవారైరి. కాని యిట్లకల సీ సాహసాలకార్యమును మరల ప్రారంభించిరి. వీరు ప్రత్యేకముగ నొక చికిత్సాలయమును స్థాపించి, వానితో గూడ నొకపాఠశాలను జేర్చి యందు వైద్యోప చారికలుగ స్త్రీలను తయారుచేయుటకునై శిక్ష నొసంగుచుండవలె ననియు, అంతేభుక్త కదిగ్గా చికిత్సాలయమునందే మునుపటివలెనే పాఠముల జెప్పించు చుండవలెననియును నిశ్చయించియున్నారు.

స్త్రీ సంఘ పునర్నిర్మాణవిషయమున దురుష్కము నందిపుడు జరుగుచున్న ప్రయత్నములందు ముఖ్యములగువారి గొన్నిటిని వైని నూచనమాత్రముగ దోషింపి. ఈ యుద్ధము మారంభమయి బహుకాలము కావునను, ఇది యీవరకే విస్తారముగ వ్యాపించి సహచారులము దీనియందు తిత్సవలై యుండుటచేరి, దేశముయొక్క భావినినిని నిర్ణయించు ప్రకృత్యోద్ధియములలో దీనినిగూడ బ్రధానముగనే భావింపవలసి యున్నది. దీనితోగూడ స్త్రీల స్వౌచయములందు స్వతంత్ర భావ ముచ్చివృద్ధినించుచున్నది. పరాధీనులై యుండక స్వతంత్రముగ జీవించుటకును, తమ వ్యవహారముల నిర్వహించుకొనుటకును వీరికి సామగ్ధ్యము గూడ దినదినము నధికముగ నేర్పడుచున్నది. ఇట్టి సామగ్ధ్యమే వీరిల స్వతంత్రభావమునకు నాధారమై దానికి బలము నొసంగుచున్నది. ఈతరున స్త్రీలయొక్క శిక్షి దినదినము బలపరచుచుండ, తమకుండు నిర్ణయములను గురించియు, నిమెడల నుచుచుండు నన్యాయములను గురించియు వీరు వ్యక్తీకరించు సమర్థమును తృణీకరించుటకు సాధ్యము కనెదను. ముఖ్యముగ మహమ్మదీయ సంఘమునందలి కందు ప్రధానాచారములకు, స్త్రీలు మునుకులను ధరించుట, పురుషులనేకభాగ్యులను వివాహమాడుట, యను వానివిషయమున దమ యసమర్థమును వీరు ఖండితముగచేలియజేయుచున్నారు. స్త్రీలు మునుకులను ధరింపవలసినవృత్తి యుండగూడదని కాక్ ప్రాంటినిస్కో నగరమునందు స్త్రీలు ఉద్ఘోషించుచున్నారు. మహమ్మదీయ మతమునది కాశ్వత విధాన

ములలో నొక్కటిగ నీమనుకును ధరించువృత్తిని మహమ్మదీయ శాసింపలేదనియు, ఈ వృత్తినిగురించి మహమ్మదీయ శాసింపినదంతయు కొరానునందలి విగ్రలలో కాలానుగుణ్యముగ మార్పునొంద నగువారికి సంబంధించినదే యనియును వీరి వాదము. మునుకును ధరించుటవలనను దీనివలన సూచితముగు సంతోషురనివాస విషయమునలనను, లక్షలకొలది జనులు ప్రకృత్యోద్ధియములం దెట్టి సంబంధమును గలుగజేసికొనక యూరకుండ వలసిన వారగుచున్నారు. ఈయరువదియవ శతాబ్దమునందలి యాధిక సాంఘిక సందర్భములను బట్టి చూడ నీరీతి నింతమంది నిర్వాహితులై యుండుట యన్యభావమునని వీరి మతము. ఈ కారణములచే తమకును చావ్యా ప్రపంచమునకును మధ్యమందు నీతరను తీసివేయవలెనని వీరు వాదించుచున్నారు.

బహుపత్నీ వివాహమును గురించిన యాక్షేపణము గూడ మునుకును గురించిన యాక్షేపణము వంటిదిగనే యున్నది. ప్రస్తుతకాలములో ననేక భార్యలను పెండ్లాడు నాచారము లెక్కపోవుచుండుట నిజము. ఒహుభార్య్యాగమునకు ధనము గూడ కావలసి యుండుటచే, నిది యనేకులకు సాధ్యపడదు. ఈయాచారమునెడ స్త్రీలు ప్రతికూలులై యుండుటకూడ, ఈమార్పునకు గొంతవరకు గారణము గావోపును. మహమ్మదీయ చారములను శాసనములను దీనిని నిశ్చయించు సంతకరమును ఈదురాచార ముండేయేయుండును; కావున శాసనమాలమున దీని నిశ్చయింపవలయుననియే వీరు దృఢముగ కోరుచున్నారు. మునుకును బహుపత్నీకమునను వానిని బొత్తిగా మానివేయు నట్టిదిన మింకను దూరముగనే యున్నది. కాని స్త్రీలయందు దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచున్న యాధిక సాంఘిక బలముననది యీ మార్పును కలిగించుట యందు చాలవరకు గారణమగునటుకు సంశయములేదు. స్త్రీలు తమ జీవనాధారమును సంపాదించు కొనుటకే కాక, తమవై మోపబడియున్న యంతోపురవాస నిర్బంధమును సహేతుకముగను సాధ్యముగను ఖండించుటకు గూడ తగినంత సామగ్ధ్యమును వివేకమును గొందిన కొలది వైదురాచారములు రెండును రూపుమాముచుండుట నిశ్చయము.

వివిధ వార్తలు.

సిక్కు చూట్ ఆరువాడు: తనకు 49 అడుగుల కొడుకులు గలరనియు, నిట్లెవ్వరి మండరనియు బడాయి కొట్టుకొను చుండెడివాడు. అనగా అతనికి 8 ను కొడుకులు గలరట. అందు పొట్టివాడు 5 అ. 10 అంగుళములును, పొడుగువాడు 6 అడుగులును ఎత్తు గలరట. ఈ విధము అందరియెత్తు కలసి 49 అడుగులట. ఈతనికి గర్వాపహేల మగుకట్టుగ ఎవెత్తు జిల్లాలో, పోల్ దొరసానికి ఒక్కొక్కడు 6 అడుగుల యెత్తు గలిగి వెరసి 60 అడుగుల యెత్తుగలిగిన 10 మంది సోదరులు గలరట. ఏమి వీరి యాలోగ్యభాగ్యము!

కోశాధిపతి లాయకు జాబ్ గారు: నాకు 2 వ తేదీని సంఖ్యాపించు నిలుల సభ్యులను 'మోస్కో'నెంచు— ప్రాస్యావ్యక్తకాల మాస్కోమైది. ప్రజలు స్వపరిపాలనా తత్త్వములుగ నున్నారు. పాస్కోమెంట్లు శాసనములో పరహితమును సాధింపను నొక సంస్కరింపబడును. శాసనాంగకరమైన గారు. ఆశాస్నము సంస్కరింపబడును. ప్రాస్యావ్యక్తకాలములను ప్రభు సభానిర్మాణ మవసరము. ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థలను నానాత్వికతలయము ప్రతిఘటించుచున్నది. అంతికిలకు ములకల మంచిపెట్టులు తగిలినవి. అంతికిలకు లురెరించనివో వివాశము ప్రకము. నిరంకులకును తేల్చుటకును మిత్రత్వ మసంభవము. వీరులల యసమమునకు గానము మంచి శాసనప్రచారము గాదు.

ఈలు వివాహకరములగు ప్రాంతాలి యనేకల యభిప్రాయము: కానియది పొరచాటు. వ్యాధిలను వ్యాపింపజేయుట కవి ముఖ్యసాధకములు. ఇవి ముఖ్యముగ చాలవ్యాధిలను దోడ్చును. 1911 సంవత్సరములో లండను నగరమునందు నేనవి బహుత్వముగ నుండెను. తనకుగుణ్యము. సగలపరిమితముగవృద్ధి కెంద రెనువెంట పడికెడ్డచావు లధికమయ్యెను. నేనవికి పూర్వము 1000కి 173 మృత్యున నుండిన శతముగాములు తిరిగి హెచ్చెను. ఆసంవత్సరములో ఎంతయు నెల్లలో గలసి రెండేండ్ల వయసులోపలి పిల్లలు 18, 147 గున విశగ నములకలన రినిపోయిరి. ఇందు చాలమందిను ఇమలకు గానమీ ఈగలని నాక్షణియభిప్రాయము. ఎలకగా మరునది సంచిత్యము కాలము కొంచెము లెగ నుండుటచే 7445 మృత్యుమే వచ్చిరి.

శ్రీమట్టా

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

Irish Home Rule.

Volunteers.

LONDON, June 25.—Numbers of Nationalist Volunteers are still swelling. It has been arranged to form corps of five hundred mounted men in Dublin and special collections have been made in Ireland for months to raise funds to buy modern rifles.

Sir E. Carson's Appeal.

Sir Edward Carson has made a statement declaring that the Amending Bill marks no progress and appealing to all men in Great Britain to see men of Ulster through.

In the Commons.

The Finance Bill.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith exhaustively discussed the Finance Bill especially the local grants clause. The Government had to abandon temporary grants under the stress of Parliamentary time. He repeated the statement already made by Mr. Lloyd George with regard to sugar-duty although he himself did not consider it a serious burden. Mr. Bonar Law taunted Lloyd George with having surrendered to Millionaire supporters and declared that he had broken every Liberal Principal.

Mr. Fisher's Amendment Rejected.

LONDON, June 25.—MR. HAYES Fisher's amendment regretting that provision had not been made for grants to local authorities in the current year was rejected by 303 votes to 265. The House adopted the second reading of Bill without division. Some Radicals abstained from voting and Obrienites voted with the opposition.

Labourites Abstain from Division.

Labourites abstained from division on the Finance Bill with the exception of two who supported the Government. Sir Luke White was the only liberal to vote against the Government.

Viceroyalty of India.

Earl Kitchener's Chances.

LONDON, June 25.—The "Daily Mail" says Earl Kitchener's presence in England has revived the question of succession to Viceroyalty of India. The paper says there is a remarkable consensus of opinion in influential circles in London in favour of Kitchener's appointment.

Opium Conference.

Ratification of the Powers.

LONDON, June 25.—At closing the sittings of the Opium Conference, Mirza Khan announced Persia's ratification of the Convention. The Dutch Minister for Foreign Affairs after announcing that Greece had signed without reservation with respect to the annexed territory congratulated the conference on the provisional success obtained and said that he would take steps to secure the outstanding ratifications.

Tropical Agricultural Congress.

Coolie Labour.

LONDON, June 25.—The Tropical Congress to-day discussed Coolie Labour. Dr. Harford, of Livingstone College, said that an important cause of the lack of efficiency among coolies was the use and abuse of alcohol.

Mr. Boardie's Opinion.

Mr. Boardie, British Resident in Selangor, said that the addiction of the Indian coolie to liquor had been a source of anxiety for many years to the Malay States, but legislation had now been passed making it a criminal offence to sell European spirits to Indian labourers.

Sir S. Oliver.

Sir Sydney Oliver said, in reference to the diseases which attacked labourers, that every Government would do well not to take it for granted that ankylostomiasis was necessarily imported by Indian labourers. A survey of the Negro population of Jamaica has disclosed the fact that it was affected to the extent of sixty or seventy per cent. He was convinced that the apathetic disposition of labourers in all tropical countries was due to latent disease. His experience was that a Government which spent only a few thousand pounds on drainage could effect an enormous saving in the life and health of the people ruled.

TELEGRAMS.

The British Fleet at Kiel.

Emperor's Visit.

LONDON, June 25.—KIEL.—The German Emperor to-day visited the British Flagship.

Earl Brassy Arrested for Espionage

LONDON, June 26.—A message to the "Times" from Kiel states that Earl Brassey while rowing in harbour in a dinghy of his yacht the "Sunbeam" approached the harbour when he was arrested by the police on suspicion of espionage. His Lordship was detained one and quarter hours before he was able to satisfy the authorities of his identity.

British Officers in Persia.

Received by the Duma.

LONDON, June 26.—PETERSBURG.—Rear admiral Beatty and officers of the British Squadron have attended the sitting of Duma yesterday after which the President held a reception.

Albanian Insurrection.

Insurgent's Successes.

LONDON, June 25.—The Albanian insurgents have captured the towns of El Basan and Fieri and made Dutch officers prisoners.

Indians in Columbia.

Brutal Treatment of the Emigrants.

Water and provisions Interrupted.

LAHORE, June 25.—In connection with the situation of Hindus on board "Komagata Maru" the "Khalsa Akhbar," Lyalpur, received the following telegram which may throw some light on the situation in Vancouver—June 23.—To "Khalsa Akbar," Lyalpur, India.—"The 'Komagata Maru's' Indian passengers are unlawfully imprisoned on board. Provisions, water, legal advisors and friends are prevented. A Mass meeting protested against such brutal unlawful treatment. Hindustanis can never forgive nor forgive. Give wide publicity." Umrao Singh, Secretary.

Motion for Habeas Corpus.

Both Parties Determined on Litigation.

LONDON, June 25.—VICTORIA.—The Motion for Habeas Corpus in connection with the "Komagata Maru" was made in Vancouver to-day but appeal will be heard in Victoria. Whatever the result, the unsuccessful party will appeal to the Supreme Court of Canada and subsequently to the Privy Council.

Charter Money Paid.

The charter money for the vessel has been paid until September 20th, the date for her re-delivery at Hongkong.

Board of Inquiry.

The Board of Inquiry has suspended its sittings.

Remour of Another Steamer.

A rumour that a Norwegian steamer has left Calcutta with four hundred Hindus on board is creating stir.

Indians in the South Africa.

Indian's Relief Bill.

LONDON, June 25.—CAPETOWN.—The amendment to Indians Relief Bill to retain the three pound tax has been rejected. The Bill has been reported unamended.

The Mexican Situation.

Rebel Losses.

LONDON, June 25.—Many prisoners and large quantities of ammunition were captured at Zacatecas. Rebels lost heavily. Two generals being amongst the casualties. Federal losses are not known.

Terrible Fighting.

LONDON, June 25.—NEW YORK.—Four days fighting at Zacatecas was of most ferocious description. Hillsides which were covered with trenches and redoubts and streets in the city are heaped with dead. Villa was in during fighting and five of his staff were wounded. The list of casualties among Rebel Officers is exceptionally heavy. Villa estimates Federal losses at four thousand killed two thousand wounded and five thousand captured and his own at five hundred killed at eight hundred wounded.

Prosecution of Mining Rights.

LONDON, June 26.—WASHINGTON.—An agreement has been reached between Great Britain and United States to protect mining properties in Mexico.

TELEGRAMS.

The Mediation Conference.

Sittings Suspended.

LONDON, June 25.—NIAGARA FALLS.—Conferences have been suspended pending the discussion between the representatives of the Carranza and Huerta factions. They are expected to arrive in few days.

Failure of an American Firm.

LONDON, June 25.—NEW YORK.—Receivers have been appointed for the firm of H. C. Claflin which does vast wholesale dry goods business with wholesale and retail connections throughout the country.

Liabilities and Assets.

LONDON, June 25.—NEW YORK.—The liabilities of the firm of Claflin amount to 35,000,000 Dollars and assets to 44,000,000 Dollars. Failure is attributed to over-extension of credit.

Business to Continue.

LONDON, June 26.—NEW YORK.—Clothes who have thirty subsidiary dry-goods stores throughout the country will continue to do business under receivers.

President Wilson's Foreign Policy.

Mr. Roosevelt's Attacks.

LONDON, June 25.—NEW YORK.—Mr. Roosevelt has arrived and begun vehement attack against President Wilson's foreign policy. He affirmed that the United States' acquisition of the Panama Canal was absolutely straight-forward. The proposed payment of 25,000,000 Dollars to Colombia therefore was simply payment of a belated blackmail. It would be better said Ex-president to abandon the Canal bag and baggage than pay so much.

Fire at Salem.

LONDON, June 25.—SALEM. (MASSACHUSETTS). Fire has swept the business section of this town burning an area of forty acres. Leather manufacturing district and fifty houses in the residential quarter have been destroyed.

Change of Wind.

LONDON, June 26.—SALEM. The wind changed in evening fire neared the centre of the city which is threatened with destruction. Nineteen injured persons are in the hospital.

U. S. and Japan.

In Relation to California.

Correspondence between United States and Japan relative to California is published in both countries to-day. Replying on June 24th Japanese communication of ten months ago United States declares that the Language of the Treaty excludes Japanese from the right to hold agricultural lands.

Australia's Naval Programme.

LONDON, June 26.—MELBOURNE.—In the Senate to-day Mr. Millen Minister of the Defence announced a modification of the programme for the next five years. Two light cruisers and two Submarines would be built instead of destroyers. Submarines would be ordered in England. The cost of the modification would be £1700000.

The Chinese Republic.

Dr. Morrison's Convictions.

LONDON, June 25.—Dr. Morrison, Political Adviser to the President of the Chinese Republic, has arrived in London from Peking. He expresses the utmost confidence in the recent progress of the affairs of China and in the peaceful outcome of recent changes. When he left China the outlook seemed better than at any other time in his experience. He denies that Yuan-shi-kai has cut himself off from the Young China Party or that he aims at a family dynasty. He has endeavoured to draw his advisers from every party in the State, and has even approached men who were formerly reputed to be his leading enemies. On the President's staff there are at least forty men who have been trained in England or America and sixty more in Japan. Dr. Morrison also stated that the recent attacks on China's financial policy were unwarranted.

Obituary.

Death is announced of the Duke of St. Albans.

Death is announced of General Sir Edward Stedman.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents.)

H. E. Viceroy's Tour.

Preparations in Rangoon.

BANGCOON, June 25th.—At a preliminary Public Meeting at Jubilee Hall, the Chief Judge presiding, arrangements were made to organise a Committee, and Sub-Committees to arrange for the public reception of the Viceroy and Lady Hardinge on their arrival here late in the autumn. A representative public meeting has been convened for the next week to formulate definite proposals for various functions.

Smuggling Cocaine.

Offenders Sentenced.

KARACHI, June 25.—Two sailors Duncan Mc Brayne and Albert Edward Waring of the "City of Benares" were sentenced yesterday by Mr. Lobo, the Additional City Magistrate of Karachi, the former to nine months and the latter to three months rigorous imprisonment for illicit possession of cocaine. The quantity of cocaine found with them was 232 ounces worth Rs. 12687. The cocaine was confiscated by the Customs authorities.

Sacrilege to the Prophet.

A Misnomer.

KARACHI, June 25.—In the Karachi Picture Palace case in which Mr. Greenfield, the Managing Proprietor was prosecuted by some local Mahomedan gentlemen on a charge of having outraged Mahomedan religious susceptibilities by exhibiting a sacrilegious film imputing gross immorality and brutality to the Prophet of Mecca, the City Magistrate Mr. Richardson after a full hearing and after a personal inspection of the film gave the complainant an opportunity to withdraw the charge. The opportunity not being accepted, the Magistrate dismissed the case. The "Sind Gazette" in approving this decision states that the film had no relation whatever to Mahomed and that a very learned and cultured Mahomedan gentleman Mr. Ayab Khan, who witnessed the performance at the picture palace without protest understood the film to represent the French idea of modern life in Morocco. The film has not been exhibited since it became known that some Mahomedans had taken exception to it.

The Bombay Piece Goods Market.

BOMBAY, June 25.—The Piece goods market has become more or less tight at present and the latest figures show that nearly one lakh twenty-one thousand packages of piece goods are stored up in Bombay Port Trust warehouses. The figure is probably a record. On the security of these piece goods Banks used to give credit to the proper parties but since the recent financial crisis, most of the leading banks have been very cautious and have curtailed credit to a great extent. This fact coupled with dearth of customers has contributed to the heavy stock in warehouses.

Death of a Swami

Bombay, 25 June.—Death took place yesterday in Bombay of Shrimant Varadendra Tirtha Swami, spiritual head of the Vaishnava section of Cowd Saraswat community. The deceased Swami was well-known in Northern India and counted a following of a lakh of people. His head monastery is at Benares with branches at Allahabad, Rameswaram, Cochin and many other places. According to Custom among Hindu Sanyashins the funeral took the form of burial.

Bombay Municipality.

BOMBAY, June 26.—Vigorous criticisms of the policy of Bombay Municipal Corporation in spending too much money on setbacks and opening up of communications were made at yesterday's meeting. Sir Ibrahim Rahimtullah said that the report showed that they had spent during the last fifteen years nearly a crore of rupees on setbacks and opening up of communications while through the improvement trust they had spent over two crores in the same time. It was time to realise where this huge expenditure would land them. He was not opposed to improving communications but they should have some sense of proportion. Instead of concentrating their attention on improvement of insanitary areas they had plunged deeper and deeper into liability in connection with setbacks. Other members spoke in similar strain and action of Improvement Trust in constructing roads instead of improving insanitary areas was condemned.

TELEGRAMS.

Bombay Cotton Firms.

The question of Storage.

Representatives of Cotton Firms and Insurance Association met yesterday for considering the question of Additional Cotton storage ground for the coming season as the cotton depot in Colaba cannot any longer be regarded as adequate for the purpose and the high insurance charges. Hon'ble Marshall Reid who was in the chair explained the Port Trust scheme of laying out a depot in Tank Bunder to accommodate 6 lakhs of bales by 31st December this year. This depot will be connected by rail with both up-country and with docks and the general lay out of ground will permit of favourable rates of insurance being obtained. After a general discussion resolutions were adopted approving the Port Trust scheme.

Auditors and the New Company's Act.

BOMBAY, June 25.—A Bombay Government Press note states—Inquiry has recently been made whether a person appointed as auditor of a Company before the New Indian Companies Act VII of 1913 came into force can audit accounts of that Company after 1st April 1914. With a view to removing doubts on this point attention of public is invited to Clause (2) of Section 290 of the Act under which all things duly done under the old Act shall be deemed to have been done under the New Act. This provision and the provision in Clause (3) of Section 144 of the Act are held by the Government to cover such cases in spite of wording of Clause (1) of Section 144.

Railway Accident.

SECUNDERABAD, June 25.—This morning at 3-10 at Madra Station on the N. G. S. Railway four covered shelter wagons containing ballast coolies were bumped into during shunting by the 11 Up Goods train and 7 coolies who were evidently sleeping under the wagons were more or less severely injured. The coolies received immediate medical attendance from the local Medical Officer at Madra and Dr. E. Henderson Hunt and the Company's Medical Staff have left to attend the injured persons. One of the coolies has since succumbed to his injuries. A senior officers' joint enquiry into the accident at which the Government Inspector will be present will be held at Madras on the 27th instant.

Railway Breeches.

KHURDA ROAD, June 25. The Line between Berhampore and Balasa on the east coast section has been repaired and through traffic resumed at 7 o'clock this morning.

Rock Across a Railway.

Line Blocked

CALCUTTA, June 25.—At about 11 hours on 24th June 1914 the cutting at mile 725 13 between Shikari and Binaki on the Satpura narrow gauge section of the Bengal Nagpur Railway was completely blocked by a fall of rock necessitating the transshipment of all trains. It is expected to have the line cleared for the through running of trains by to-morrow.

Murder of a Sadhu.

KOTA, June 25.—In the Sadhu Murder case to-day Lakshmilal Kayasth one of the approvers gave evidence in the course of which he said that the Sadhu had been given poison on the night before the murder without effect. On the following day Kesri Singh told him to bring Dr. Guru Dutt to give a further dose of poison under pretence of treating him. At this juncture Guru Dutt arrived and they all went to the boarding house where they were told that the Sadhu had been killed by Lahiri with a dagger.

Thefts Under Jetties.

CALCUTTA, June 26.—"Englishman" publishes details of a statement made by one of a gang of thieves who have quarrelled with his accomplices revealing how they have been looting consignments of goods from the Port Commissioner's jetties for years. In each shed there is a small and narrow underground passage which contains pressure pipes connecting various chains that are at work in the jetties. At the end of each passage there is a small hole from which a small built man could pass through on to the jetty underground and move about and transfer his loot as he pleased. In the shed itself no one can enter after it has been closed but an exit can be made by any one who may happen to be locked inside. The Modus operandi of the gang was to loiter about the shed and pass themselves off as coolies and just about the closing time they would secrete themselves among the consignments and would remain there till a late hour at night. They would then loot packages, conceal the stolen property in the pressure pipe passageway where the accomplices would also be in concealment and convey away in boats which would be in readiness under the

jetty. Certainly no constable would ever think of patrolling under jetties. To enable thieves to get into passageway referred to an iron plate which has no fastenings would be placed to be removed and this could easily be placed in position again once the thieves were underneath. The discovery of this subterranean passageway has caused a great flutter among the officials because once a man can get underneath he can walk the whole length and breadth of eight jetties unmolested. Under jetties dinghy boats can be moored and all stolen property could be removed without a single person inside being known. The discovery, it is hoped, will put a stop to jetty thefts which have been so numerous of late. The Local police as well as C. I. D. are making enquiries into the case and are endeavouring to trace the gang.

H. H. Maharaja's Guests.

Mysore.

MYSOORE, June 26.—A small party of the Maharaja's guests have had rather a good sport pig-sticking about 10 miles out of Mysore under arrangements made by Messrs. Teobald Brothers. Captains Bethell and Walker and Mr. Hutchison all of the 7th Hussars, first got two fine boars but while running a third which eventually got away badly speared Mr. Hutchison going over some blind country came down with his horse on some sheet rock and was badly bruised, no bones however being broken. There was a musical evening at the Palace yesterday and other diversions of His Highness's guests besides Polo and Races are Golf, Rackets and dances at the Government House.

Maharajah of Bikaner.

ALLAHABAD, June 25.—The Maharaja of Bikaner after a fortnight's illness is now convalescent.

Accidental Drowning.

RANGOON, June 25.—A drowning accident occurred at Barr Street jetty No. 1 last night. It appears that Mr. Archibald Robertson, Third Engineer, S. S. "Ekna" went to the waterline with friend A. G. Mc Tavish about 9.55 p. m. to hire Sampan and while waiting for boat Mc Tavish leaned up against the railing of the jetty, which was placed there to prevent men from falling into the river. Suddenly the railing gave way and Mc Tavish was precipitated into water. As he fell he clutched at Robertson to save himself and dragged him into river with him. Both men rose to the surface, Robertson having by this time obtained a grip of his friend. Just as a Sampan came up Robertson seized hold of the side of the boat but in struggle to get on board he lost his hold on his friend who immediately sank and never re-appeared. A search was instituted but no trace of the missing man could be found. Up to noon to-day the body has not been recovered. The deceased was a member of the British India Steam Navigation Company and resided in Calcutta. Being unwell he had taken a month's leave and had gone on a round trip. He arrived in Rangoon from Singapore in "Ekna" and at the time of the accident was on his way to "Egra" by which he intended to go to Calcutta. The deceased was forty-one years old and was a splendidly built man, being six feet 1 in. in height.

All-India Weather.

SIMLA, June 25.—The storm crossed the coast yesterday and is now to the west of Gopalpore. Rainfall has been widely distributed and is heavy in the north-east of the Peninsula, but if the westward movement of the storm is maintained it seems likely that the monsoon will be concentrated in the central parts of the country. Temperature has fallen and is below normal in the area represented by Agra, Jhansi and Hoshangabad. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Orissa, East Rajputana, east Central Provinces, west coast of the Peninsula, and Hyderabad, and local in Upper Burma, Bengal, Chota Nagpur, United Provinces, east Punjab, Lower Sind, Central India west, Berar, Bombay Deccan and north Madras coast. A few falls also have occurred in Assam, Baluchistan, Mysore and south-east Madras. The principal amounts are.—Table Island and Rangoon 1½ inches, Victoria Point and Mergui 1, Tavoy and Moulmein 2, Diamond Island and Kyaukpau 3, Akyab 4, Minbu 1½, Barisal 3, Jessore, Calcutta and Burdwan 1, Cuttack 1½, Allahabad, Bareilly and Dehra Dun ½, Chakrata 2, Mussoorie 6, Simla 1, Pansi 5, Jaipur, Kota and Mount Abu ¾, Neemuch, Raipur and Chanda 1, Jagdalpur 4, Marmagao and Karwar 2, Sholapur 1, Hanumkonda 2, Mangalore and Cochin 1 and a half, Calcutt 1, Waltair 2, Calingapatam 5 and Gopalpur 7.

Forecast:—Diminution of rainfall in United Provinces and Rajputana and increase in Central Provinces and Hyderabad.

Short Telegraphic News.

LUCKNOW, June 25.—Mr. Deck has appealed to Allahabad High Court against his conviction and has been allowed bail.

The question of improving the Railway Provident Fund is now being considered by the Government of India.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూర్ణము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలెనే ఒక విధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులై న విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూలశంకకు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర - చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గజ్జికి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

కుష్టుకు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, చెన్నై.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి. శాక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకీ, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపలుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్ల నప్తము, స్థలనము, శక్తి లేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమునంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

పండ్ల పాడి.

పంటిమెప్పులకు దివ్యోషధము. సుచాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సుఖభోగి తైలము.

అన్ని విధముల ప్రాణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,

నెం. 9, జహంగీరు వీధి,

బార్లిటపుక, మద్రాసు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్త గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదిసములు సేవించిన శరీరము యథాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

బొంబాయి.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువల్లు.

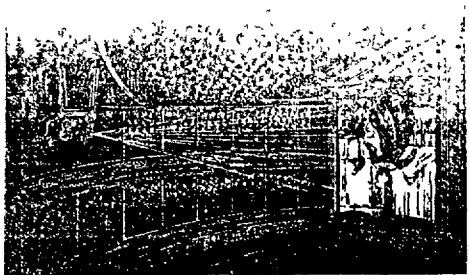
మానవ మాయంతి కలంకించు సామానాలన్నియు సులభక్రయమునకు వచ్చును. చెన్నై పట్టణములో మాకంటే చవుకి గా నమ్మువాని లేరు.

మడలి కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్చన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులు	"	3-12-0
ఇనుపమడలి మంచము కాక్చన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టికం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిల్)		16-8-0
బీరువల్లు 31x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x3 1/2 23-0-0	డిటో మేలుకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ కేముది		8-8-0
క్యాటలాగులో అనేక సామానాలు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		

పి. ఎస్. హెన్రీ స్వామి పిల్లే అండునన్

కానికల్ మేకర్స్ 41/42 రాటన్ బజార్ వీధి, మద్రాసు.

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు 600 లు ఖర్చు పెట్టినచేత ఒక కాక బయస్కాపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు గెలిచి ఫీలుములు కొనగలరు. వాటితో వేలవేలు ఆదాయగలరు. ఆసంగతు లన్ని ఖరీదు మెషీను కొనుగోనికి ఒక భూటలో ఉచితముగా పోష్యము ద్వారా భాగ్యవంతు లగుటకు యంతమించిన సుఖపునాద్యము మరలేదు. పూర్వగతులుగల క్యాటలాగును చూచిన అరువారు మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కాప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్ — 121, నెల్లూర్ తిరువల్లి క్లబ్బి, (మదరాసు) బ్రాంచి:—ఉల్లం. గంజం జిల్లా.

తెలుమందు.

తెలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తెలుకాటు విషము నెత్తుకులో ప్రవేశించింది. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావ కము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాలు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

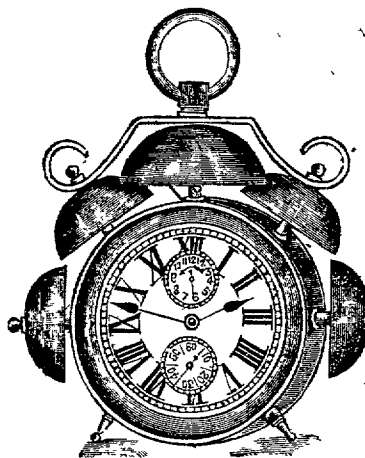
ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యంతమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ.

16 కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరునల్ల క్లబ్బి, మదరాసు.

ఏమనెల్లులుగల అలారం టయంపీసు.

ఇదేమాదిరి గడియారమును మేమి దినములో రప్పించి నాలుగు రూపాయలకే ధర పంపుచుంటేమి. అదే మాదిరి యిప్పుడు నువ్వేదనాదలకుపయోగించునటుల నాలుగు రూపాయలకే కావలసిన వారికివంపెదము.

ఈ చిత్రమునందు వలె ఈ గడియారమునకు నిమిషాలారంబెల్లులు ప్రక్కన ఆమర్చియుండును. మనమెన్ని గంటలకు మేల్కొనవలయునో యన్ని గంటలకు నీ గడియారములు అయిదు నొక రేఖయమునందు చెవులకింపయినప్పుడల్లా మ్రోగి నిద్ర లేవజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారను కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, తపాలా పోస్ట్ నెం. 167, మద్రాస్. ఇ.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అల్లెలారాటమున కొర్రని కొడంగడ ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచినమయము! వేనవేలు కర్చుపడినది!! వెనుకదొరకపు!! మేలైన జెపాక పట్టు పంచలు

అనేక ఫంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసలో పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆచందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, పేగువర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫునీయమైనట్టివి. త్వరపడడు. గృహ మారనిదివిన్ని 24 మూర వేడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలాఖర్చులు ... 0-4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలాఖర్చులు ఇనాం. టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరునల్ల క్లబ్బి, మదరాస్,

ఆంధ్రపత్రిక, పక్షమున ప్రతినిధులు ప్రథల శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము చేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తమండలముగోని మహాజనులు ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్.

మంచికాగితము! శుద్ధపత్రి!! చక్కని అచ్చు!!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అర్ధణా వీటిని సంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం. పండ్లపొడి. మోహినీతైలం.

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల

డజను 1-కి 3-8-0 డజను 1-కి 1-2-0 సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9. జహంగీరువీధి, మదరాసు. మందుల కేటాగు ఉచితముగ పంపెదము. అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేకొడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్ర పటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

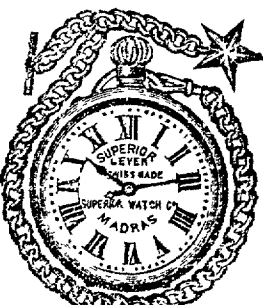
కొరువారు వెంటనే వాంసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

సుపీరియర్ వాచ్ లీవర్ జ్యూయెలు వాచ్.

సొందగమైన వాచి గొలుసుతో నెల రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0 దీనికి 5-సం|| గ్యారెంటీగలదు.

వాచకులారా! మాచే తొలుత చేతుబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి, మాకంపెనీలో అనేకదిగములుగా మెడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మాస్నేహితులు మా కంపెనీ మేరుతోను-లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని వ్రాయుటచే వ్యాపారోక్తియు నాపేర్లలించి చేయు (స్విజర్ లాండు) సీమకు ఆర్కిచ్చి లక్షల కొలది గడియారములు ప్రతిడియోము డయలులో సుపీరియర్ లీవర్ గడియార మనియు, మాకంపెనీ ప్రఖ్యాతికొరకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ మదగాను, అయియును, ఎర్రసిరాతో ముద్రించి, చక్రముల ద్వారములకు నుండు బెజ్జములకు కెంపులు చెక్కించి అందరి సామానులు యావత్తున్న దృఢముగా చేయించి రప్పించి యున్నాము. ఇంగ్లీషులో (సుపీరియర్) అనగా

అన్నిటికిని మేలైనది గదా వీనికై వేలుగా వ్రాయనక్కరలేదు గాన మాకంపెనీ పేరుమీద రప్పించిన యీగడియారమున కెంతటిలాభువముండనో వాచకు లూహింపగలరు. ద్రావిడదేశమున దంతటయు చక్కగ వ్యాపించి వేనవేలుగడియారములు కర్చుపడి అనేక యోగ్యతాప్రత్యములు (గర్జిక్లిక్లు) వచ్చియున్నది. ఈగడియారముచక్కగ పడుచును. గ్లాసుడూముగలది సుగుటుపనులకు తరహాగలిగినది. కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, ఇ. అని వ్రాయుడు.